

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

SCHIMBURILE CULTURALE ROMINO-SOVIETICE

La Moscova s-a semnat zilele acestea planul de colaborare culturală și științifică între R. P. Română și U.R.S.S. pe anul 1960.

Colaborarea culturală și științifică dintre țările noastre este atât de frecventă, încât asemenea manifestări fac parte permanent din viața noastră de fiecare zi. Un film sovietic, o carte sovietică de literatură, un tratat sovietic de știință, o conferință despre știința sovietică, o piesă sovietică, o expoziție de artă sovietică, un recital al unui mare artist sovietic, fac parte din bucuriile noastre zilnice, din programul ceasurilor noastre libere.

Bilanțul schimburilor culturale și științifice realizate în 1959 este impresionant. El depășește noțiunea de schimb, trecind la cea de colaborare prietenească, de ajutor neprecupețit. Dar mai presus de datele acestui bilanț, este sentimentul nostru de familiarizare, de beneficiari cotidiani, în toate domeniile, a celei mai înaintate științe, a celei mai măiestre arte.

Enunțările bilanțului nu pot adăuga nimic la acest sentiment. Și totuși este bine să ni le reamintim măcar pe cele mai importante, mai ales că ele cuprind și cealaltă latură, aceea a manifestărilor noastre în U.R.S.S.

Reprezentanții culturii și artei românești au început să ia contact cu publicul din noi orașe și noi republici din U.R.S.S. Tot mai mulți sovietici din tot mai multe și variate regiuni, încep să cunoască poporul nostru, prin mijlocirea artiștilor noștri. Mulți artiști de-ai noștri ca Nicolae Herlea, Zenaida Pally și alții sînt cunoscuți de marele public din multe orașe ale Uniunii, unde tineretul și amatorii de muzică le cunosc chipul, îi regăsesc cu bucurie în reviste și ziare, îi așteaptă mereu cu nerăbdare. „Zilele culturii românești” organizate în diverse republici, dau prilejul de a cunoaște în ansamblu mișcarea noastră culturală și artistică după cum „Decada culturii bielorusă” a adăncit cunoașterea multilaterală a acestei culturi în țara noastră.

Expozițiile organizate la Moscova și București au prezentat unui public numeros aspectele cele mai semnificative ale vieții creatoare din cele două țări.

Colaborarea între Academia de Științe a U.R.S.S. și Academia R.P.R. în rezolvarea unor importante probleme din domeniul științelor naturii și ale tehnicii, ca și din domeniul disciplinelor umaniste, constituie pentru oamenii noștri de știință un mare îndemn și chezașia unor progrese uriașe.

Cartea sovietică, fie că este de literatură, fie că este de știință, nu lipsește de pe masa nici unui știutor de carte. Nu numai scriitorii sovietici, dar și eroii cărților lor, sînt cunoscuți la noi de sute de mii de oameni, de parcă ar trăi printre noi, de parcă ar fi înscrși în registrele noastre de stare civilă. Și este o mare bucurie pentru noi, că și scriitorii noștri au fost traduși în limbile popoarelor din U.R.S.S., că s-au tipărit acolo 149 de titluri cu un tiraj de 7.900.000 exemplare, că pe lângă cititorii țării noastre, scriitorii români mai au încă cititori cît aproape jumătate din populația țării noastre.

Aducem aci cele mai călduroase mulțumiri Asociației de prietenie sovieto-română, care, prin diverse și multiple manifestări contribuie la răspîndirea cunoștințelor despre țara și poporul nostru.

Planul pe 1960 prevede dezvoltarea schimburilor în domeniile științei, învățămîntului, teatrului, cinematografiei, artelor plastice, presei, literaturii, editurilor, radioului, sportului etc. Un eveniment major al anului îl va constitui turneul la București al teatrului „Pușkin” din Leningrad. La rîndul său, Teatrul de Operă și Balet din București va întreprinde un turneu în U.R.S.S.

An de an, schimburile culturale romino-sovietice cunosc o tot mai largă dezvoltare, contribuind astfel la întărirea prieteniei veșnice dintre popoarele noastre.

Demostene Botez

Iubitori ai filmului

Participați la
ANCHETA—CONCURS

organizată de VEAC NOU și Direcția
difuzării filmelor și rețelei cinematografice

PREMII IMPORTANTE:

3 călătorii turistice în U. R. S. S.
aparate fotografice
albume ale artiștilor sovietici

Cereți peste câteva zile buletinul concursului de
la casele cinematografelor din întreaga țară.

Artista Inna Makarova

Anul XVI

15 IANUARIE 1960

12 PAGINI, 1 LEU

2

(774)

● Cu prilejul unei întâlniri cu colaboratori ai ziarului „Sovetskaia Rossia”, scriitorul american Albert Kahn, care a vizitat recent U.R.S.S., a declarat că lucrează la o carte despre Galina Ulanova.

● Numeroase colective artistice sovietice vor întreprinde anul acesta turnee în străinătate. Astfel, Ansamblul de cintece și dansuri al Armatei Sovietice va da spectacole în Franța, trupa de balet a Teatrului „S. M. Kirov” din Leningrad — în Japonia, Ansamblul de stat de dansuri populare al U.R.S.S. condus de Igor Moiseev, — în R.D.G. și probabil și în R.F.G. și Austria, iar orchestra simfonică din Leningrad va întreprinde un turneu în Anglia și Franța.

● Opinia publică portugheză arată tot mai mult interes pentru literatura rusă și sovietică. Mai multe edituri din Lisabona au început să publice opere ale scriitorilor ruși și sovietici.

Astfel, recent au apărut „Ploșnița” de Maikovski, „Întreprinderile Artamonov” și „Copilăria” de Gorki.

De asemenea, într-o colecție numită „Titani” a apărut „Ana Karenina” de Tolstoi, iar în colecția „Marii clasici” — „Frații Karamazov” de Dostoievski.

● Editura muzicală din Moscova pregătește pentru tipar volumul „Probleme de muzicologie”, care va cuprinde articole despre Dmitri Șostakovič și Serghei Prokofiev, despre opera sovietică. Culegerea va cuprinde și un studiu despre muzica populară românească.

● Vorbind despre dezvoltarea științei și organizarea învățământului în U.R.S.S., poetul Kari Sandburg a declarat redactorului șef al ziarului suedez „Stockholms Tidningen”: „Uniunea Sovietică ne-a întrecut cu cincizeci de ani. Ne trebuie mai multe școli și trebuie să extindem predarea științelor naturii și a matematicii în școlile existente”.

● Cunoscuți dirijori și instrumentiști sovietici sînt invitați să dea spectacole în străinătate. Așa, de pildă, violoncelistul Mstislav Rostropovič, violonistul Leonid Kogan, dirijorul N. Anosov ș.a. au fost invitați în Ungaria; David Oistrach și G. Rojdestvenski — în Anglia; Goar Gasparian, Sviatoslav Richter și Zara Dolzhanova — în Cehoslovacia; Mstislav Rostropovič și V. Malinin — în Belgia; Emil Ghilels — în Spania; Aram Hacıaturian și Leonid Kogan — în America Latină etc.

● La 3 ianuarie, Orchestra simfonică a Uniunii Sovietice a dat, la Carnegie Hall din New York, primul ei concert din cadrul turneului pe care-l întreprinde în S.U.A. În cele două luni cit vor dura concertele (în S.U.A. și Canada) orchestra va executa patru simfonii de Ceaikovski, lucrări de Beethoven, Mozart, Rahmaninov, Simfonia VII-a de Prokofiev, Simfonia XI-a de Șostakovič, Concertul pentru violoncel și orchestră de Hacıaturian și „Balada eroică” de Babadjanian.

● Într-o convorbire cu un corespondent de la „Literaturnaia gazeta”, E. Afanasenko, ministrul Învățământului din R.S.F.S.R., a declarat că în 1965, în Federația Rusă vor funcționa peste 75.000 de școli elementare, peste 30.600 școli de 8 clase și peste 10.200 școli medii. În ultimul an al septenaliului, în școlile elementare și medii din republică vor învăța 22.700.000 de elevi.

● Editura de stat pentru literatură străină din Moscova va tipări în acest an 550 de titluri în 24 de limbi, într-un tiraj de peste 7 milioane exemplare.

● Un grup de ziaristi italieni, a făcut de curind o călătorie în Uniunea Sovietică. Împărtășindu-și impresiile în cadrul unei întâlniri cu colegii lor sovietici, Vittorio Gorrezo, corespondent special al ziarului „Stampa”, a declarat că ziaristii italieni au fost uimiți de progresul înregistrat de U.R.S.S. Gorrezo a subliniat în același timp că vizita ziaristilor italieni în U.R.S.S. îi va ajuta să oglindească obiectiv în coloanele presei italiene realitatea sovietică.

● Cu prilejul centenarului Cehov, Editura de stat pentru literatură din Moscova pregătește apariția unei ediții comemorative, în 12 volume, a operelor scriitorului. În această ediție va fi publicată, pentru prima dată, „Piesa fără titlu” („Platonov”), pe care Cehov a scris-o în tinerete. Editura va scoate de sub tipar și o a patra ediție, completată, a lucrării „Cehov văzut de contemporani”, „Opere alese” în trei volume etc.

Tirajul global al lucrărilor lui Cehov pe care Editura de stat pentru literatură le va tipări în anul 1960 va atinge impresionanta cifră de 2.250.000 exemplare.

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația: București,
Str. Ion Ghica, 5 — telefon 13.03.10

ABONAMENTE:

pe 3 luni, 10 lei; pe 6 luni, 20 lei;
pe un an, 40 lei.

G. Stronk:
Ilustrație la
„Kalevala”

VITRINA

Poezia Margaritei Aligher

Margarita Aligher se bucură în țara noastră de o deosebită prețuire. Iată de ce culegerea din opera poetei sovietice era așteptată cu îndreptățit interes. Eram dornici de a cunoaște fațetele multiple ale liriceii ei și trebuie să spunem că volumul recent apărut satisface pe deplin această așteptare și prin tălmăcirea curgătoare și prin bogatul buchet ce conține culegerea.

Prin ce atrage, reține și cucerește poezia Margaritei Aligher? Prin timbrul ei dublu: cel al mărturisirii plină de sensibilitate și cel al îndemnului la luptă. Mărturisire izvorâtă din viața cea de toate zilele ca o roadă culeasă din faptele diurne ale acestei vieți, asupra căreia poeta presară razele afecțiunii umane,

Margarita Aligher: Versuri alese, „Cartea rusă”, 1959.

transformate într-o diamantă pulbere lirică.

Citărea la început a căminului, copilăriei și adolescenței, fericite și a tinerimii sovietice și a marii comunități sovietice și mai apoi a tuturor complementelor vieții sufletești: dragostea, visul, năzuința spre adevăr, frumos și împlinire, Margarita Aligher are capacitatea de a trece de la emoția individuală la sentimentele masei. Simți că înfățișând, cu expresivitate, dinamism și culoare, — autoarea avînd și un dezvoltat simț vizual, — sentimentele nobile ale omului sovietic, poeta se adresează marii familii a oamenilor simpli, capabili de sentimente nobile, de pretutindeni. Datorită acestui fapt ea are darul de a atrage și a fi înțeleasă oriunde. De unde provine acest dar? Din însușirea poetei de a privi și exprima totul prin prizma dragostei pentru

om. Fie că înfiripează cîntul duios, fie că încheagă poemul de largă respirație, precum sînt: „Drumețul”, „Anul nașterii”, „Sîngele”, „Ostașului”, „Lomonosov” și, ca o incununare „Zoița” — ea are darul de a mișca și îmbărbăta prin accentul sincer, direct, al suflului de afecțiune umană ce iriază din orice vers al ei. Cînd intrună un imn de slavă peisajului cîmpenesc sau descrie peisajul citadin, înfățișînd orașele patriei, poeta reușește a atinge nivelul larg al epopeii, insuflînd, în tot ce compune, o înaltă semnificație umană și morală. Iar cînd e vorba de zugrăvirea orașului-erou Leningrad, aflat sub blocadă, cîntul ei dobîndește un timbru solemn, grav și pătrunzător, precum căpătă o notă săgalmică și colorată cînd redă culorile luminoase ale Kievului. Atunci cîntecul ei trece ca un fior mobilizator prin poezie, dîndu-și dramatism și o învîluitoare, cuceritoare melodie. Aici constă originalitatea poetei: versul ei își trage seva viguroasă din viață. Din substraturile lucrului simplu și, ades, sublim, își ia poeta mireasma lirismului și

sunetul lui fără de seamă, adică din clocoțul vieții, din mișcarea ei, exprimate cu patos și o mare căldură umană.

Pictor neîntrecut al peisajului sovietic, portretist original al complexului suflet al omului sovietic și rapsod plin de forță al acțiunilor eroice, Aligher se distinge prin acest dar de a vorbi mereu din mijlocul poporului, în graiul simplu și sincer al acestuia. De a vorbi ca un om din mulțime și a aborda tema dragostei, ca-n „Fata” sau a proslăvi epopeea construcției comuniste ca în ciclul „Colinele lui Lenin” prin descrierea edificării eroice a cetății universitare Lomonosov. În tot ce scrie poeta posedă această duioșie învîluitoare și această afecțiune, păstrate în clipele cele mai dramatice. Așa se explică largă popularitate de care se bucură Aligher și în țara noastră.

Intrucît culegerea se adresează marii mase de la noi, ar fi fost de dorit o prefață mai accesibilă. Ar fi fost, de asemenea, indicat ca bogata culegere să fie însoțită de comentariul unui critic.

Camil Baltazar

Revista revistelor

Un articol de
Ilya Ehrenburg

În numărul de Anul Nou, „Literaturnaia gazeta” a publicat un vibrant articol al lui Ilya Ehrenburg prin care scriitorul și publicistul de faimă mondială își cheamă confrății de breaslă să se ridice la înălțimea marilor evenimente și a marilor transformări petrecute în lumea contemporană. Căci dacă oamenii de știință „au fotografiat partea nevăzută a Lunii”, scriitorii trebuie să înfățișeze cititorilor „partea nevăzută a inimii omenestii”.

Ce transformări fundamentale s-au petrecut în conștiința oamenilor din cea de a doua jumătate a secolului XX? Ehrenburg răspunde la această întrebare amintind reacția contemporanilor noștri la zborurile interplanetare:

„Înainte vreme, pe omul simplu îl interesau nu atât marile descoperiri teoretice, cît inovațiile cu aplicații practice. L-au impresionat nu atât legile lui Newton, lucrările lui Faraday, elementele chimice ale lui Mendeleev, dezagregarea nucleului atomic obținută de Rutherford cît prima mașină cu aburi, primul telegraf electric, dezvoltarea industriei chimice, tragedia Hiroshimei. Și se pare că pentru prima dată în istorie, lansarea sateliților artificiali ai Pămîntului și ai Lunii, această victorie uriașă a oamenilor de știință care nu are importanță practică imediată, a reușit să cucerească dintr-o dată înțelegerea omenirei”.

Referindu-se în mod special la transformările petrecute în Uniunea Sovietică, Ehrenburg semnalează îmbunătățirea substanțială a condițiilor de trai, micșorarea zilei de lucru, cu toate consecințele ce decurg din acest fenomen. Pe lângă faptele amintite, scriitorii sînt obligați să țină seama că cititorii sovietici

„sînt mult mai profunzi, mai exigenți, mai complexi (în cel mai bun înțeles al cuvîntului) decît contemporanii marilor noștri clasici”.

În lumina acestor transformări, Ehrenburg se întrebă care sînt obligațiile imediate și de perspectivă ale scriitorului? Cum trebuie să arate operele lui, pentru ca ele să ajungă și să rămînă în conștiința cititorilor? Răspunsul ni-l oferă tot el, în limbajul metaforic atât de caracteristic:

„Spre bucuria noastră, a tuturor, la noi nu se construiesc zgiric-nori în mijlocul unor cocioabe ca vai de lume, ci se înalță zeci și sute de mii de case trainice și frumoase. La fel și în literatură — noi nu avem nevoie de zgiric-nori decorativi, ci de case adevărate, pline de căldură, care să respire prin toți porii prezența omului. Cuvintele ca și banii, sînt supuse legii circulației fiduciare. Și noi cunoaștem prea bine consecințele inflației de cuvinte pompoase, de tirade, de chipuri împoșonate; ele se risipesc ca fumul la pagina cincea sau a cincizecizecincea a romanului. Adevărata măreție face esă bună e simplitatea, adevărata înflăcărare, cu discreția”.

Adresîndu-se tinerilor mînuitori ai condeiului, Ehrenburg le atrage atenția că ei nu au doar datoria de

„a-și însuși măiestria scrisului, ci și aceea de a spune ceea ce nu s-a mai spus, sau chiar dacă s-a spus — să o spună cu totul altfel. Ei trebuie să-și găsească teme și eroi proprii, să se regăsească pe ei înșiși. Acest lucru se poate realiza numai luînd parte activă la viață, trăind alături de oameni pasiunile și frămîntările, înălțările și prăbușirile lor, zilele lor de muncă și de sărbătoare”.

Exprimîndu-și încrederea în forța literaturii sovietice, Ehrenburg conchide:

„Conducătorii partidului, economiștii, inginerii, agronomii au știut să ridice rapid nivelul de trai al poporului. Astrofizicienii prospectează Luna, Munca noastră este apreciată de către oameni după aspectele de viață pe care le oferă, după caracterele prezentate, după raporturile eroilor față de tovarășii lor, față de familie, după sensibilitatea sau după grosolanția lor... Să fie oare cu puțință ca drumul pînă la Lună să fie mai scurt decît pînă la inima omului care locuiește de partea cealaltă a străzii?...”

Drum spre inima omului sovietic — iată semnificația mai largă a acestui articol al lui Ilya Ehrenburg.

Avântul agriculturii sovietice

La începutul anului 1960, Uniunea Sovietică oferă tabloul unei economii înfloritoare, în care toate ramurile se dezvoltă într-un ritm accelerat. Acest ritm este caracteristic atât pentru industrie cât și pentru dezvoltarea marii agriculturi sovietice. El decurge din însăși structura orânduirii sociale sovietice, găsindu-și un câmp larg de acțiune ca urmare a măsurilor inițiate de Partidul Comunist și de guvernul sovietic pentru stimularea producției agricole în colhozuri și sovhozuri, pentru o mai bună folosire a tehnicii pentru creșterea productivității muncii. În ultimii 4 ani, producția de cereale a fost în medie de circa 3 miliarde de puduri față de numai 2 miliarde, media celor 4 ani anteriori. În anul 1959, în 11 luni, producția de carne a crescut cu 32 la sută, iar achizițiile cu 36 la sută; în același interval de timp, producția de lapte a înregistrat un spor de 15 la sută, iar achizițiile o creștere de 16 la sută.

Făcând bilanțul marilor realizări obținute în dezvoltarea agriculturii sovietice, recenta Plenară a C.C. al P.C.U.S. a reliefat puternic marile posibilități de care dispune din belșug și această ramură atât de importantă a economiei sovietice.

Lucrările Plenarei s-au desfășurat sub semnul mobilizării marilor rezerve existente în agricultură pentru îndeplinirea și depășirea sarcinilor planului septenal, pentru scurtarea drumului spre victorie în întrecerea pașnică cu Statele Unite. Existența și valoarea rezervelor de care dispune agricultura sovietică s-au evidențiat pe fondul marilor succese obținute de numeroase republici, regiuni și colhozuri. Regiunea Reazan, de pildă, a reușit în cursul anului trecut să predea statului o cantitate de carne de 3 ori mai mare decât cea planificată. Într-un singur an, deci, în această regiune au fost îndeplinite trei planuri anuale. Pe aceeași linie se situează realizările colhozului „Komintern”, din regiunea Tambov, care a obținut 171 chintale de carne și 350 chintale de lapte la sută de hectare. Dar nu numai colhozuri izolate, ci și regiuni întregi au atins indici la fel de remarcabili. Astfel, regiunea Sverdlovsk a îndeplinit, în 1959, 2 planuri anuale la achizițiile de carne. Pe plan republican, R.S.F.S.R., R.S.S. Ucraineană, R.S.S. Bielorusă și alte republici au dobândit succese la fel de însemnate.

O cauză mare de naștere unor mari energii. Insuflețit de sarcina grandioasă de a ajunge și a întrece într-o perioadă istorică extrem de scurtă cea mai bogată țară capitalistă — Statele Unite ale Americii — milioanele de colhoznici și lucrători din agricultură obțin realizări care păreau de neconceput cu numai câțiva ani în urmă.

Crescătorul de porci Iaroslav Cij a reușit să reducă prețul unui chintal de carne de porc până la 224 de ruble, iar pentru anul 1960 și-a luat angajamentul să producă chintalul de carne de porc numai cu 180-200 de ruble. Ciobanul I.N. Malașenko, din colhozul „Stalin”, regiunea Stavropol, aplicând metode înaintate în creșterea oilor, a reușit să obțină, în 1958-1959, câte 374 de miei de la fiecare 100 de oi și cite 10 kg. de lână tunsă, în medie, de la fiecare oaie. Mulgătoarea Vera Nikolaevna Ribaciok a obținut 5.100 kg. de lapte de la o vacă. Muncitorul Andrei Petrovici Batulis, din sovhozul „Katerniki” a îngrijit 2.000 de porci în 1959, luându-și angajamentul ca în anul acesta să sporească numărul lor la 3.000.

Problemele creșterii productivității muncii au fost dezbătute în strânsă legătură cu necesitățile dezvoltării continue a procesului de mecanizare a agriculturii. Așa cum a subliniat N.S. Hrușciov, introducerea pe scară tot mai largă și folosirea intensivă a mașinilor constituie una din căile principale de ridicare a productivității muncii în agricultura sovietică. În acest sens, următorul exemplu este cel se poate edificator. Se știe că în Uniunea Sovietică culturile de bumbac ocupă suprafețe însemnate. După calculele specialiștilor, dacă semințul bumbacului în rînduri ar fi făcut cu ajutorul mașinilor în cuiburi dispuse în pătrat, cu o cantitate stabilită de semințe s-ar realiza o economie de 279.000 tone semințe de bumbac. Prelucrarea industrială a cantității de semințe economisită prin metoda arătată va da o producție de ulei, turte etc. în valoare de 924 miliarde de ruble pe an. Pentru seminăturile în cuiburi dispuse în pătrat sînt necesare 52.000 seminători, a căror valoare se ridică la 260 milioane de ruble. Din compararea acestor date rezultă limpede superioritatea muncii desfășurate cu mijloace mecanizate.

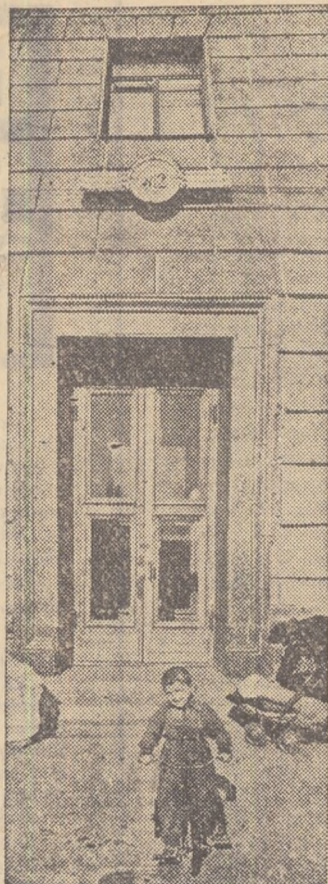
În remarcabila sa expunere, N.S. Hrușciov a atras atenția, între altele, asupra necesității ca agricultura să țină seama de cele mai noi realizări ale științei și de experiența celor mai buni oameni din producția colhoznică și sovhoznică. În actuala etapă de dezvoltare, cunoștințele empirice au devenit cu totul insuficiente, este nevoie de o temeinică pregătire științifică. Avînd cadre minunate, agricultura sovietică merge nu numai pe calea extinderii suprafețelor cultivate, ci și pe calea sporirii recoltei prin introducerea unei înalte agrotehnici la nivelul ultimelor cuceriri ale științei.

Un accent deosebit se pune pe creșterea rapidă a animalelor. Și acest lucru este o urmare firească a progreselor și a stadiului actual atins de agricultura sovietică. „Este știut”, a spus N.S. Hrușciov, că astăzi producția de cereale-marfă este îndestulătoare. În viitor, pe măsura creșterii producției de produse animale pe cap de locuitor, va scădea nevoia de cereale-marfă: o parte din produsele fabricate din cereale vor fi înlocuite prin folosirea pe scară mai mare a cărnii, grăsimii, untului și laptelui. Nouă ne lipsesc mai ales cerealele pentru furaj necesare creșterii animalelor. Pentru obținerea cerealelor furajere, pentru a spori posibilitățile de creștere a plantelor de siloz, colhozurile și sovhozurile au domenii înțelenite, pentru valorificarea cărora nu trebuie utilizate mijloace suplimentare”. De unde rezultă câteva constatări și unele concluzii deosebit de semnificative pentru stadiul actual și pentru perspectivele de viitor ale agriculturii sovietice. În primul rînd, a fost atins un indice pe deplin satisfăcător în ceea ce privește producția de cereale-marfă, la care după cum se știe, a contribuit într-o măsură însemnată acțiunea de desțelenire a pămînturilor. În prezent, însă, problema de imediată actualitate a agriculturii sovietice este aceea a obținerii unui avînt puternic la producția de carne. Pentru atingerea acestui scop, nu se va mai recurge, în principal la noi desțeleniri de pămînturi, ci la rezervele existente în colhozuri și sovhozuri, rezerve care sînt de accentuarea laturilor intensive ale agriculturii. La astfel de resurse se referă N.S. Hrușciov atunci cînd vorbește despre „domeniile înțelenite, pentru valorificarea cărora nu trebuie utilizate mijloace suplimentare”.

Oamenii sovietici îmbrățișează cu entuziasm hotărârile Plenarei și își iau angajamentul să le traducă neîntîrziat în viață. Realizările de pînă acum — indicii atinși la producția de lapte pe cap de locuitor care întrec indicii respectivi din S.U.A., succesele unor republici, regiuni și colhozuri dovedesc că victoria în întrecerea pașnică cu principala țară capitalistă va fi obținută și în acest sector, într-un timp mai scurt decît cel prevăzut.

Ing. Stan Stelian
candidat în Științe Agricole

N.R. Recomandăm organizațiilor A.R.L.U.S. acest articol, ca material documentar la elaborarea conferințelor, despre agricultura sovietică.

Prima zi în noua locuință

Rezolvarea unei acute probleme sociale

Novoselie este un cuvînt care sună deosebit de plăcut la urechea cetățenilor sovietici. Novoselie înseamnă instalarea unei familii într-o casă nouă, într-un apartament nou. La sfîrșitul anului 1959, în ziarele sovietice au fost mai numeroase ca oricînd reportajele și știrile purlind titluri în care se repeta expresia bolșev novoselie: instalarea în mare număr a locuitorilor cutării sau cutării oraș sau așezării muncitorești în noile apartamente. Adunate la un loc, toate aceste vesele și plăcute sărbători familiare dau cifre impunătoare de noi construcții, de noi case și apartamente date în folosință. Și, fiindcă aceste cifre reprezintă, de fapt, multiplicarea, la scara milioaneanelor, a căldurii ce o iradiază orice cămin nou organizat, ele merită să fie cunoscute și reținute.

În primii doi ani ai septenalului în curs se construiesc în Uniunea Sovietică locuințe echivalînd, ca suprafață, cu întreg fondul de locuințe existent în Rusia prerivolucționară. În 1960, oamenii muncii din Uniunea Sovietică vor primi aproape două milioane și jumătate de noi apartamente, în care vor prăznuți instalarea lor aproximativ 10 milioane de oameni. În întreg septenalul se vor construi locuințe avînd o suprafață de 650-660 milioane metri pătrați, adică aproximativ 15 milioane de apartamente sau cam de 50 de ori suprafața unui oraș ca Moscova de azi.

Istoria n-a cunoscut încă un efort atît de grandios și de temeinic organizat de construcții de locuințe! În slujba acestui gigantic efort sînt puse mijloace pe măsura lui. Numai în anul 1960, pentru construcțiile de locuințe și comunale, se vor cheltui 64 miliarde ruble, adică un sfert din totalul investițiilor destinate diferitelor ramuri ale economiei naționale. Pentru construcțiile de locuințe propriu zise se vor cheltui 48 de miliarde, adică cam cit s-a investit în întreaga economie națională a Uniunii Sovietice în 1940.

În raportul făcut în fața Congresului al XXI-lea al P.C.U.S., N. S. Hrușciov a arătat că problema locuințelor este una din cele mai acute probleme ale omenirii. Socialismul își dovedește superioritatea asupra capitalismului și în felul cum rezolvă această acută problemă a locuințelor.

Chiar și în cea mai bogată țară capitalistă, Statele Unite ale Americii, se construiesc mult mai puțin, raportînd numărul de apartamente construite la mia de locuitori, decît în Uniunea Sovietică. În 1958, la fiecare mie de locuitori s-au construit în Uniunea Sovietică, 13 locuințe, iar în Statele Unite numai 7,2 locuințe. Proprietatea privată, specula, scumpetea creditului ipotecar contribuie la constanta creștere a ponderii cheltuielilor pentru chirii în bugetele familiilor din țările capitaliste. Au trecut 88 de ani de cînd F. Engels a publicat clasic sa lucrare: „Despre problema locuințelor”, în care a dovedit că lipsa de locuințe este un produs necesar al societății capitaliste. Pe vremea cînd Engels și-a publicat lucrarea, cheltuielile pentru chirii nu reprezentau însă decît aproximativ 10 la sută din bugetele de familie ale oamenilor muncii. La începutul veacului al XIX-lea, ele s-au ridicat la 12-15 la sută, iar astăzi cheltuielile pentru chirii reprezintă, de regulă, 25-30 la sută din cheltuielile familiilor de oameni ai muncii din țările capitaliste.

Socialismul creează toate condițiile pentru re-

zolvarea problemei locuințelor. În cunoscuta hotărîre din iulie 1957: „Despre dezvoltarea construcțiilor de locuințe”, C.C. al P.C.U.S. și guvernul sovietic au fixat un termen de 10-12 ani pentru ducerea la bun sfîrșit a vastului program de construcții de locuințe care trebuie să asigure fiecărei familii sovietice de la oraș spațiul locativ socotit astăzi normal. Bineînțeles însă că și după îndeplinirea aceluia program, și există toate motivele de a crede că el va fi îndeplinit înainte de termen, satisfacerea nevoilor întemeiate ale oamenilor muncii de locuințe și mai spațioase va continua să constituie un capitol însemnat al construirii comunismului.

Chezașia sporirii continue a proporțiilor construcției de locuințe în U.R.S.S. stă în industrializarea acestui sector. Inițiative ca cele ale inginerului Kozlov, de fabricare după procedul laminării a pereților despărțitori între camere și a altor elemente, „casele lui Lagutenko” asamblate din întregi camere prefabricate, noua metodă, ce a luat naștere în anul trecut pe unul din șantierele din Moscova, a construcției după un grafic orar, transformă din ce în ce mai mult șantierele de construcții de locuințe în șantiere de montaj. O casă, și cu atît mai mult un cartier sau un întreg oraș trebuie să satisfacă însă și gustul estetic.

Impins, probabil, de această considerație, povestește un colaborator al ziarului „Pravda”, un proiectant l-a întrebat pe inginerul Kozlov, omul care a avut ideea laminării pereților:

— Intrucît poate fi frumos, poate satisface gustul estetic, un ansamblu montat din 100 sau 200 de elemente prefabricate, mereu aceleași?

— Dar cite clape are un pian? i-a răspuns inginerul Kozlov. Doar 85 și totuși ce infinitate de melodii ne oferă ele!

Da, metodele industriale de construcții de locuințe aduc contribuția lor la crearea gustului estetic adecvat vremii noastre. Integrarea lor în efortul general ce se desfășoară în Uniunea Sovietică pentru desăvîrșirea educației estetice o asigură intensa preocupare pentru problemele urbanismului, ale construcției și reconstrucției orașelor. O recentă hotărîre a C.C. al P.C.U.S. și a Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. a fixat pentru prima jumătate a lunii aprilie data constatării cu privire la problemele urbanismului.

În condițiile societății sovietice, constructorii de locuințe și constructorii orașelor pot rezolva cu succes problemele îmbinării armonioase și raționale a principalelor elemente din care se compune viața orașenilor: munca, traiul în familie, indeletnicirile culturale și sportive, odihna. Industrializînd la maximum construcțiile de locuințe, grăbind înlăptuirea planului de rezolvare a problemei locuințelor în 10-12 ani, ridicînd orașe noi sau reconstruind orașele vechi după principii raționale, ei contribuie ca întreaga societate sovietică să facă noi pași înainte pe drumul pe care N.S. Hrușciov l-a numit drumul cu adevărat comunist al ridicării nivelului de trai, drumul satisfacerii unei sfere din ce în ce mai mari de nevoi materiale și culturale ale unui număr din ce în ce mai mare de oameni ai muncii pe seama fondurilor obștești.

Al. Leon

DINTR-UN TURNEU

Sînt o veche cunoștință a Moscovei și moscoviților. Am cîntat în patru rînduri pe scena Bolșoiului, penultima oară pefrecînd în mijlocul colectivului său cîșcbru două luni încheiate. Cum în acest rîș-timp s-au împlinit 100 de ani de la naș-terea lui Leoncavallo, am avut prilejul plăcut să iau parte, în rolul titular, la spectacolul comemorativ cu opera „Pa-iațe”. Am socolit invitația de participare la spectacol drept un semn de prețuire față de arta rominească.

Fiecare turneu în străinătate are un punct culminant. (Se întîmplă însă uneori să fie... mai multe puncte culminante!) Fiecare turneu în străinătate își are eveni-mentul său major. Ei bine, în recenta călătorie pe care am întreprins-o în Uniunea Sovietică evenimentul major a avut loc chiar la început.

Mi-am început turneul cu opera „Car-men” pe scena Teatrului Mare. Pe scena

tatea (evocări, nu numai atât) dar a doua oară, a treia oară analizează minuțios, cu competența lor binecunoscută, fiecare gest, fiecare modulație a vocii. După care, dacă treci examenul, îți asiguri un public fidel. Al patrulea turneu mi-a întărit convinge-rea că am, la Moscova, publicul „meu”.

După Moscova a urmat Kiev, Lening-rad, Erevan. La Leningrad spectacolul s-a terminat cu o jumătate de oră înainte de plecarea trenului, așa că m-am dus la gară semidemachiat. Insoțitoarea vago-nului m-a privit foarte intrigată. Văzuse multe în viața ei, dar nu cred să mai fi avut pînă atunci prilejul să-l însoțească pe Radames de a lungul nesfîrșitelor în-tînderi sovietice...

Al patrulea turneu în Uniunea Sovie-tică a însemnat pentru mine și prima că-lătorie cu „Tu-104”. N-am să mă apuc să descriu detaliile

zborului, totul va este bine cunoscut din relatări ante-riore, poate chiar din experiență pro-prie, dar tot nu niă pot stăpîni să nu consemnez aici un amănunt: distanța de la Moscova la Erevan, pe care în turneele precedente o străbătusem cu trenul în trei zile, am parcurs-o acum în numai două ore și un sfert. Am lă-sat o Moscova albă-înghețată pentru ca numai după două ore să aterizez în mijlocul unui fer-mecător peisaj cau-cazian unde gene-rozitatea sudului era prezentă în fiecă detaliu: Tbilisi. De aici la Erevan am continuat drumul cu mașina. Cunosc șo-seaua aceasta, care se strecoară cu în-drăzneală printre munți, care se lipeș-te de stînci abrupte ce atîrnă amenin-țător deasupra ei, care se distinge ca un nesfîrșit cordon alb în verdele de toate nuanțele al pădurilor, și totuși de fiecare dată am revelația frumuseții natu-rii caucaziene. După nenumărate popa-suri, în cursul cărora am savurat delicio-sul „pește-impărat” al lacului Sevan — original monument al naturii — am ajuns în Erevan noaptea. Ora înaintată n-a fost o piedică pentru numeroșii prieteni veniți să mă întîmpine.

Cele trei spectacole la care am luat parte — „Carmen”, „Tosca” și „Aida” — s-au bucurat de succes. M-au impresionat aplauzele, florile cu care m-a răsplătit pu-blicul, dar mai ales faptul că după fiecare spectacol eram condus la hotel de zeci de oameni necunoscuți.

Turneul meu în Uniunea Sovietică s-a încheiat la Kiev. Am cîntat acolo în „Carmen” înainte de a pleca la Leningrad și Erevan, și am stabilit că am să revin la sfîrșit pentru a lua parte, în ziua de 30 de-cembrie, la spectacolul cu „Aida”. Nu mică mi-a fost însă surpriza cînd, ducîndu-mă cu mașina de la gară la hotel, am văzut afișe mari care anunțau că voi cînta la 30 decembrie în „Aida” și la 1 ianuarie în „Paiațe”. Firește, faptul acesta mi-a făcut plăcere și l-am considerat ca un semn de prețuire. M-am dus îndată la direcțiunea operii ca să iau legătura cu colegii sovietici. Acolo, directorul mi-a spus bucuros: — Pentru ambele specta-cole s-au vîndut toate biletele. Rămîneți la noi de revelion.

Și am rămas.

Prieteni ucraineni au făcut tot ce le-a stat în putință să suplinească lipsa celor dragi. S-au îngrijit să-mi aranjeze un program cît mai interesant, m-au invitat la un concert original la care fiecare ar-tist de teatru, operă și balet s-a produs cu bucata preferată, m-au înconjurat tot timpul cu atîta căldură și prietenie, încît n-am simțit, în noaptea de Anul Nou, că mă despart de patrie, de cei dragi, o mie de kilometri...

EXPERIENȚELE SOVIETICE ÎN PACIFIC

Dacă anul 1957 a intrat în istoria științei cu primii sateliți artificiali ai Pămîntului, iar anul 1959 cu primele rachete cosmice și stațiuni automate interplanetare, anul 1960 ne rezervă neîndoielnic noi și importante surprize în această direcție. Comunicatul recent al agenției „TASS” vestește de fapt crearea în U.R.S.S. a unei rachete deosebit de puternice, în vederea lansării de sateliți grei ai Pămîntului. Experiențele care vor avea loc la începutul acestui an în Oceanul Pacific sînt rezultatul unor ample studii de laborator. Aceste experiențe vor constitui, după cum se spune în limbaj tehnic „faza de poligon”, finală, a unor lucrări de laborator, care la rîndul lor au fost premerse de proiectarea și fabricarea diferitelor subansamble și a ansamblului general.

La ora cînd scriem aceste rînduri nu putem cunoaște, în detalii, caracte-risticile noilor rachete ce vor fi experimentate în Oceanul Pacific. Există totuși unele indicii care vorbesc, în primul rînd, despre forța și precizia acestora. Din datele cunoscute, rezultă că penultimele trepte ale rachetelor vor cădea la o mare distanță de punctul lansării lor. Așa cum rezultă din calculele și evaluările întreprinse de Ministerul Marinei al S.U.A., rachetele vor cădea la o distanță de 9.250 de km. de locul probabil de lansare. Cifra este egală cu aproape un sfert din circumferința Pămîntului, la ecuator.

Cu prilejul experimentărilor din Pacific se va obține o uimitoare și încă neegalată precizie în dirijarea rachetelor. Oamenii de știință sovietici au fost în stare să delimiteze, cu o exactitate neatînsă încă, zona de cădere a penul-timelor trepte ale rachetelor. Suprafața fixată este de aproximativ 154.600 ki-lometri pătrați, ceea ce reprezintă un cerc cu o rază de 221 kilometri. Merită să fie menționat faptul că pentru experiențele S.U.A. din vara anului 1958, suprafața de interdicție a fost de peste 9 ori mai mare (1.388.000 kilometri pătrați) reprezentînd un cerc cu o rază de 3 ori mai mare (665 de kilo-metri).

Noile experiențe sovietice au în vedere posibilitatea mării sarcinii utile a rachetelor de care depinde, într-o mare măsură, evoluția progresivă a zbo-rurilor spre alte planete. Mărirea acestei sarcini este direct proporțională cu puterea motoarelor-rachetă. Calculele arată că pentru a imprima o viteză de 12.000 metri pe secundă unei mase utile de numai o tonă, considerînd că racheta se mișcă în vid pe un spațiu lipsit de gravitație, greutatea inițială a rachetelor în patru trepte este de 516 tone. Aceste cifre ne arată cît de difi-cilă și cît de complexă este sarcina mării încărcăturii utile a rachetelor. Pe drept cuvînt, ziarul italian „Avanti”, referindu-se la comunicatul agenției TASS, remarcă faptul că noua rachetă sovietică va fi cea mai puternică și cea mai mare ca greutate dintre toate cele create pînă în prezent. De aceeași părere este și cunoscutul om de știință japonez Takeuți, iar ziarul „New York Times” s-a văzut nevoit să recunoască faptul că rachetele sovietice, „sînt mai puter-nice decît oricare dintre tipurile de rachete existente în Statele Unite”.

Perspectivile pe care le deschid cosmonauticii viitoare experiențe sovie-tice din Pacific nu pot fi încă pe deplin apreciate. Putem cita doar cîteva dintre declarațiile oamenilor de știință din U.R.S.S. și ale unor ziare de peste hotare. Astfel, profesorul Vladimir Dobronravov, consideră că viitoarea ten-tativă de mare anvergură în Cosmos va fi reprezentată de o rachetă care să devină satelit al Lunei, avînd menirea de a transmite datele necesare pentru zborul omului spre satelitul natural al Pămîntului. Cu mijloacele tehnice rezul-tate din viitoarele experiențe se creează posibilitatea trimiterii unor rachete spre alte planete ale sistemului nostru solar, și în special spre Marte și Venus. Așa cum arată K. Ehilzin, „este posibil să vedem fotografiate de aproape pre-supunusele canale de pe Marte”, dezlegîndu-se astfel misterul care le-a învăluit dintotdeauna. În sfîrșit, merită să cităm și părerea ziarului londonez „Daily Mail” care consideră că „rușii au creat probabil o rachetă gigantică, în stare să se înalțe în spațiul cosmic avînd pe bord oameni, sau poate chiar să-i transporte în Lună și să-i readucă pe Pămînt nevătămați”.

Din fapte spuse pînă acum ne putem face o imagine, chiar dacă numai aproximativă, asupra însemnătății experiențelor din Oceanul Pacific.

ing. M. N. Dorobanțu

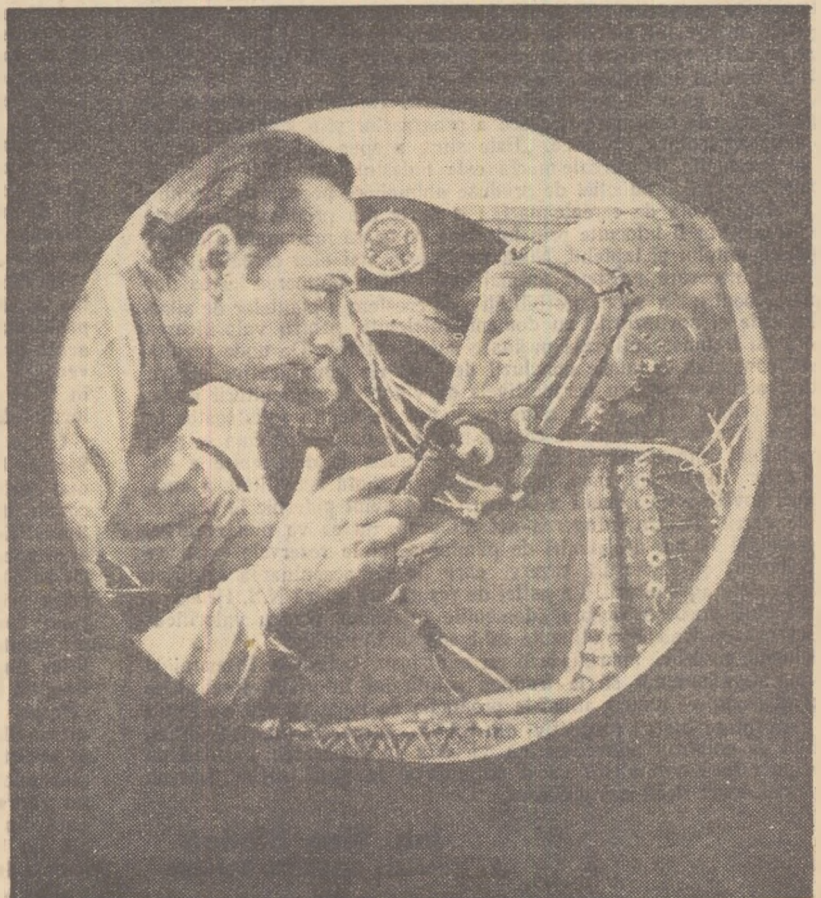
In rolul lui Don José din „Carmen”

aceasta cu tradiție seculară pe care s-au perindat și se perindă atîtea celebrități mondiale... Pe care cîntase, cu numai cîteva luni în urmă, tot în rolul titular din „Carmen”, marele Mario del Monaco. E lesne de înțeles emoția cu care am așteptat spectacolul, cu atît mai mult cu cît aveam de învins încă o dificultate de enormă importanță — frigul moscovit. (Am cîntat „Carmen” pe un ger de —35 de grade).

...Și iată și seara spectacolului. Stră-lucitoarea sală a Bolșoiului era scîldată în lumini. Buclele de aur ale lojilor scil-peau fantastic. Urmăream neliniștit cum se adună publicul, mă gîndeam că în min-tea tuturor este încă proaspătă aminti-rea marelui cîntăreț italian, simțeam că în sală mai plutește atmosfera acelei seri de neuitat cînd Irina Arhipova a ingenun-chiat în fața lui Mario del Monaco, pu-nînd în gestul acesta toată admirația mos-coviților pentru arta celebrului tenor ita-lian.

Dar... artistul poporului Melik Pașaev a ridicat bagheta și toate grijile, toate ne-liniștile au rămas în urmă. Aveam o sin-gură preocupare: să redau cît mai veridic, cît mai convingător tragedia oîfterului care renunță la tot de dragul ochilor fru-moși ai lui Carmen. Au izbucnit aplauze. Apoi altele. Și așa pînă la sfîrșit. E drept, Irina Arhipova n-a ingenunchiat în fața mea (de altfel nici n-am jucat cu ea, ci cu Abdeeva, o artistă admirabilă, cu multă sensibilitate, joc de scenă de înaltă clasă și o voce catifelată) dar publicul m-a pri-mit cu căldură.

Succesul acesta m-a bucurat mult, pen-tru încă un motiv. Am spus la început că am cîntat în patru rînduri pe scena Bol-șoiului. Iar spectatorii moscoviți au obi-ceiul ca pe măsură ce cunosc un artist, să manifeste față de el o exigență din ce în ce mai mare. Prima dată îi alrăge și nou-

Cosmonauții de mîine sînt antrenăți azi în laborator.

Apropiatele lansări ale unor rachete balistice sovietice în regiunea Oceanului Pacific scot din nou în evidență serioasa rămânere în urmă a Statelor Unite față de U.R.S.S. în domeniul cercetării Cosmosului.

Care sînt cauzele acestei rămîneri în urmă? La această întrebare cititorul va găsi răspuns în articolul lui Alexandr Serbin.

...și despre cei ce schioapătă în Cosmos

Despre lansarea acestui satelit presa americană începuse să scrie cu mult timp înainte. În septembrie, revista „United States News and World Report” anunța pe un ton plin de importanță: „În prezent Statele Unite au posibilitatea de a ajunge în Lună așa cum a ajuns Rusia Sovietică”. La rîndul ei, revista „Newsweek” prezicea că S.U.A. vor lansa racheta „Atlas-Able” încă în octombrie și că Statele Unite „vor avea șanse de a ocupa un loc în Cosmos”. În ajunul lansării, planurile americane deveniseră și mai evidente. Agenția Associated Press anunțase că oamenii de știință americani își propun ca, cu ajutorul rachetei „Atlas-Able”, „să depășească tot ceea ce au realizat rușii”. Se proiecta lansarea pe orbită, în jurul Lunii, a unui satelit în greutate de 375 funți, de formă sferică, construit din metal și masă plastică. Satelitul urma să fotografieze Luna, inclusiv partea ei nevăzută, și să efectueze o serie de alte cercetări, care să fie transmise pe Pămînt prin radio.

„Cînd în noaptea de 25 spre 26 noiembrie 1959

Un titlu semnificativ în ziarul „United States News and World Report”: „Cursa spațiului. — Cum au ajuns Statele Unite pe locul 2”

acele ceasornicului de la baza americană pentru lansarea rachetelor de la Cap Canaveral indicau ora 2 și 26 de minute (10 și 26 minute dimineața, după ora Moscovei), racheta cu 3 trepte „Atlas-Able” își lua startul. După numai 3 minute, pe cerul întunecat se mai vedea doar o pată nebuloasă. Mai funcționa încă prima treaptă a rachetei — „Atlas”. A doua treaptă — „Able”, pe care agenția United Press International în primul comunicat de la Cap Canaveral o caracterizase ca „extrem de sigură”, urma să intre în funcțiune după patru minute și jumătate de la lansare. Corespondenții care erau de față așteptau noutăți cu privire la zborul rachetei. Dar le-a fost dat să audă comunicatul unui reprezentant al Direcției naționale de aeronautică și explorare a spațiului cosmic, care-i anunța că s-a întâmplat ceva cu treptele superioare ale rachetei. Ulterior, agenția Associated Press a transmis declarația acestei Direcții: „E de presupus că cea de a doua treaptă n-a funcționat”.

Era a șasea încercare nereușită din cursul ultimelor 15 luni a Statelor Unite de a lansa o rachetă în direcția Lunii. „Un dureros eșec”, „O grea înfrîngere” — așa caracterizau ziarele întîmplarea de la Cap Canaveral. „Continuăm să cunoaștem Luna tot din a doua sursă” — și-a intitulat „New York Herald Tribune” articolul consacrat acestui eveniment. „Este încă valabil faptul — se scria în articol — că ceea ce a izbutit să realizeze, cu o extraordinară precizie, cu mai bine de două luni în urmă Uniunea Sovietică, nouă ne este încă inaccesibil”. Pe același ton plin de amărăciune și iritare scria despre rachetă și „New York Times”: „Acei care, după succesele înregistrate de sovietici în septembrie și la începutul lunii octombrie 1959, doreau să liniștească opinia noastră publică prin referiri la speranțele care se pun în lansarea rachetei „Atlas-Able”, și-au dat seama acum că aceste speranțe s-au spulberat aproape la un minut după ce giganticele rachete și-au luat zborul de la Cap Canaveral”.

În 1950 o persoană oficială, al cărui nume nu a fost dezvăluit, a declarat că: „Noi am putea lansa în orice moment o rachetă spre Lună, dacă am avea vreun motiv pentru asta”. Iar în februarie 1957, generalul maior Bernard Shreever, care răspundea pentru programul construirii de rachete balistice cu rază mare de acțiune afirma că „Atlas”-ul are capacitatea de a transporta dincolo de limitele forței de gravitație a Pămîntului o încărcătură de câteva mii de funți. După părerea lui, sistemul de dirijare a rachetelor era „îndeajuns de precis pentru a atinge o țintă mult mai mică decît Luna”.

Dar era cuceririi Cosmosului a fost deschisă la 4 octombrie 1957 de un satelit sovietic și nu de unul american. Statele Unite au fost nevoite să pășească în această eră „toznică” „Să ajungem din urmă U.R.S.S.” Oficialităților americane nu le convenea de loc să recunoască rămînerea lor în urmă și încercau să diminueze prin orice mijloace însemnătatea succesului științific sovietic. Tocmai în acel moment, un om politic însemnat din S.U.A. a afirmat că satelitul american „va fi mai perfecționat din punct de vedere științific” decît cel sovietic.

Cînd în cele din urmă cîțiva sateliți americani au

fost lansați pe orbită în jurul Pămîntului, presa din S.U.A. s-a grăbit să anunțe întregii lumi că Statele Unite vor câștiga „cursa cosmică”. „În Cosmos, rolul conducător îl au Statele Unite: următorul obiectiv — Luna”, — suna, de pildă, titlul unui articol publicat în numărul pe aprilie 1958 al revistei „United States News and World Report”. Într-un număr anterior, aceeași revistă, referindu-se la surse oficiale, publica „Programul ajungerii în Lună”, care se prezenta în felul următor:

„Peste cîteva luni o rachetă, construită la baza pentru instalațiile rachetei existente, va putea ajunge în Lună.

Peste un an nava cosmică va putea înconjura Luna pe o orbită și transmite pe Pămînt informații cu privire la cercetarea științifică a părții nevăzute a Lunii.

În următorii 3 ani un satelit avînd un om la bord va putea ieși pe orbită în jurul Pămîntului...

În următorii 10—12 ani un american va putea fi debarcat pe Lună și readus pe Pămînt”.

Acum, după aproape 2 ani, acest program pare destul de interesant. Mai ales dacă avem în vedere că, așa cum relata atunci aceeași revistă, „Pentagonul doare să evite, dacă e posibil”, ca rachetele sovietice să ajungă primele în Lună”.

Recent însă americanii au putut citi în revista „United States News and World Report”: „E posibil ca Rusia Sovietică să-și păstreze deocamdată rolul conducător în acțiunile importante în Cosmos, deoarece Statele Unite trebuie să-și concentreze eforturile asupra rachetelor cu scopuri militare”.

Lamentîndu-se că S.U.A. sînt nevoite să se mulțumească cu „locul doi”, presa americană a scris mult despre disputele și rivalitatea dintre diferitele ramuri ale forțelor armate care construiesc rachete. În ultima vreme, democrații și republicanii și-au adus reciproc învinuiri. Senatorul democrat Richard Russel a atribuit răspunderea principală pentru rămînerea în urmă a S.U.A. președintelui Eisenhower. La rîndul ei, revista „Time” a declarat că cauzele acestei rămîneri în urmă trebuie căutate în „incapacitatea consilierilor științifici ai lui Harry Truman de a sesiza, încă la jumătatea celui de al cincilea deceniu, viitorul proiectelor teleghidate”.

Această explicație este acum la modă. În ultima vreme, ziarele și revistele americane au depus mult zel pentru a-și convinge cititorii că „rușii au încercat înaintea noastră” și că numai avansul de timp le-a permis s-o ia înainte. Cit de departe de adevăr este această afirmație ne-o dovedește faptul că încă în 1945 în S.U.A. lucrau peste 100 de specialiști în construcția rachetelor aduși din Germania, iar primul lor satelit a fost lansat cu ajutorul unei rachete construite sub conducerea binecunoscutului Werner von Braun.

Căutînd să explice cauzele care au determinat rămînerea în urmă a S.U.A. față de U.R.S.S., ziarele și revistele americane evită să adîncească lucrurile. De ce Statele Unite ale Americii, a căror bogăție și dezvoltare a științei și tehnicii i-au uimit pe toți, fac acum încercări peste încercări să lanseze o rachetă în Lună, dar aceasta nu nimereste ținta ci cade pe fundul mării! — a spus N. S. Hrușciov. — Nu e vorba de faptul că nu le ajung dolarii. Ei au mulți dolari, sînt mai bogați. Nu e vorba că n-au materiale. Materiale există. Nu e vorba nici de faptul că n-au oameni de știință. Și aceștia există. Atunci ce le lipsește? Orînduirea lor este alta decît a noastră”.

Savanții americani apreciază că în explorarea Cosmosului, Statele Unite au rămas în urma Uniunii Sovietice cu 5 ani — scrie ziarul „Wall Street Journal”. Specialiștii americani consideră că rachetele cosmice sovietice au o capacitate de două ori mai mare decît cele americane. Doctorul Herbert York, directorul secției pentru cercetări în domeniul apărării și tehnicii

a Pentagonului, a recunoscut că în următorii cîțiva ani „rușii vor avea întotdeauna posibilitatea de a lansa în Cosmos nave mai mari” decît S.U.A. Toate acestea determină presa americană la raționamente pline de amărăciune. Recent revista „Newsweek” a publicat un articol intitulat „Cum se pierde cursa cosmică”, în care scria că „În ultimii 2 ani s-a găsit de fiecare dată o modalitate pentru a explica triumful sovietic în Cosmos. Cînd sputnicii și-au luat zborul spre înălțimi, s-au găsit persoane oficiale care nu i-au luat în considerație motivînd că sînt simple „bucăți de fier” în comparație cu sateliții noștri, „Vanguard”, înzestrați cu aparataj elegant... În ianuarie 1959, cînd Rusia anunța că a lansat o rachetă în direcția Lunii cu ieșire pe o orbită în jurul Soarelui; acest succes a fost pus la început la îndoială, după care a fost minimalizat ca fiind inferior unei lansări directe în Lună. Rușii au ajuns în Lună cu Lunik nr. 2. Au urmat explicații în care se afirma că atingerea Lunii nu înseamnă nimic în comparație cu plasarea satelitului pe complicata orbită a Lunii, pe care o au în proiect Statele Unite. Apoi a urmat explozia rachetei americane în timpul experimentării pe pămînt și cam tot atunci cînd această rachetă urma să-și ia zborul, Lunik nr. 3 a fost lansat pe o orbită în jurul Lunii și Pămîntului”.

Referindu-se la atitudinea persoanelor oficiale din S.U.A. față de succesele sovietice în Cosmos, comentatorul american Ernst Lindley scria: „...Tendința de

„Obiectivul următor — Luna”. Așa se intitula un articol laudăros apărut la începutul anului trecut în revista „U. S. News and World Report”. Numai că în Lună au ajuns rachetele lansate din U.R.S.S.

a diminua succesele sovieticilor este în mare măsură, dar nu cu totul, de domeniul trecutului”. Într-adevăr, potrivit observației caustice a revistei „Time”, Roy Johnson, conducătorul direcției celor mai moderne lucrări de cercetare de pe lângă Ministerul de Război al S.U.A., care a ieșit nu de mult la pensie, n-a putut propune nimic mai bun pentru „a răspunde victoriei dobîndite de sovietici în Cosmos” decît crearea unui „departament al războiului psihologic”.

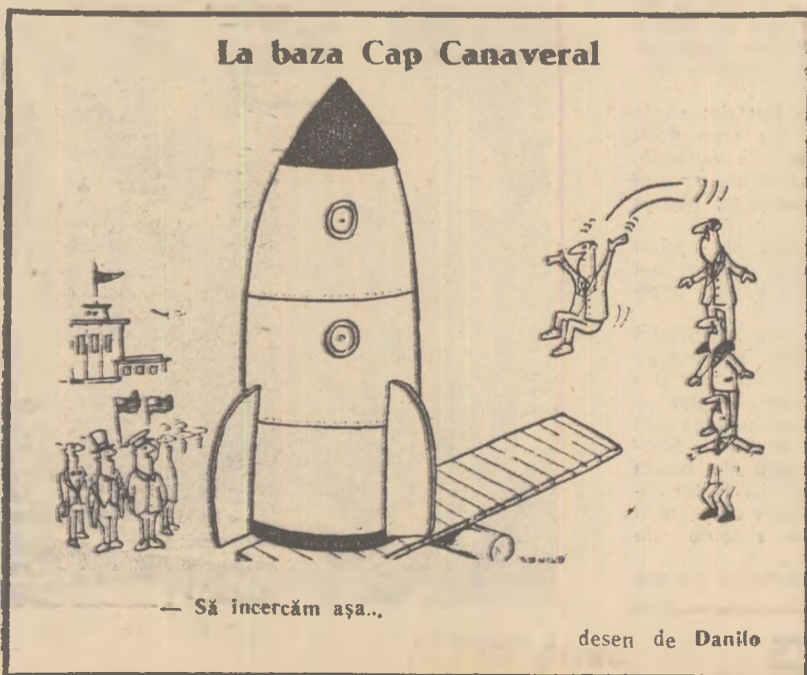
Ultima lansare nereușită a rachetei „Atlas-Able” de la Cap Canaveral a făcut ca în S.U.A. să se vorbească pe un ton mai rezervat despre realizările proprii, iar despre succesele Uniunii Sovietice pe un ton mai obiectiv. Ziarul „New York World Telegram and Sun” relevă că „Începuturile noastre au fost de fapt sortite eșecului. Există de asemenea riscul considerabil ca și în viitorul apropiat încercările de acest fel să eșueze. Adevărul e că nu dispunem ca Uniunea Sovietică, de rachete puternice pentru lansarea sateliților și, probabil, că nici nu vom avea așa ceva în următorii 3 ani...”

Speranța S.U.A. o constituie acum așa-numitul „proiect Saturn”, despre care presa americană scrie foarte mult. Acest proiect prevede unirea a 8 rachete de tip „Jupiter” într-o singură rachetă puternică. La racheta „Saturn” lucrează Werner von Braun. După părerea lui Roy Johnson, această rachetă va scoate pe orbită în jurul pămîntului un satelit avînd un om la bord.

Această rachetă nu va fi gata mai devreme de sfîrșitul anului 1963. După părerea lui Ernst Stülinger, unul din colegii lui von Braun, Saturn va fi mai bună „decît tot ceea ce au realizat rușii pînă acum”. „Trebuie să recunoaștem însă că rușii nu stau pe loc — a adăugat acesta. În momentul cînd noi vom dispune de „Saturn”, ei vor fi depășit cu mult stadiul în care se află actualmente”.

Nimeni nu poate nega că Stülinger privește lucrurile în mod realist.

A. Serbin

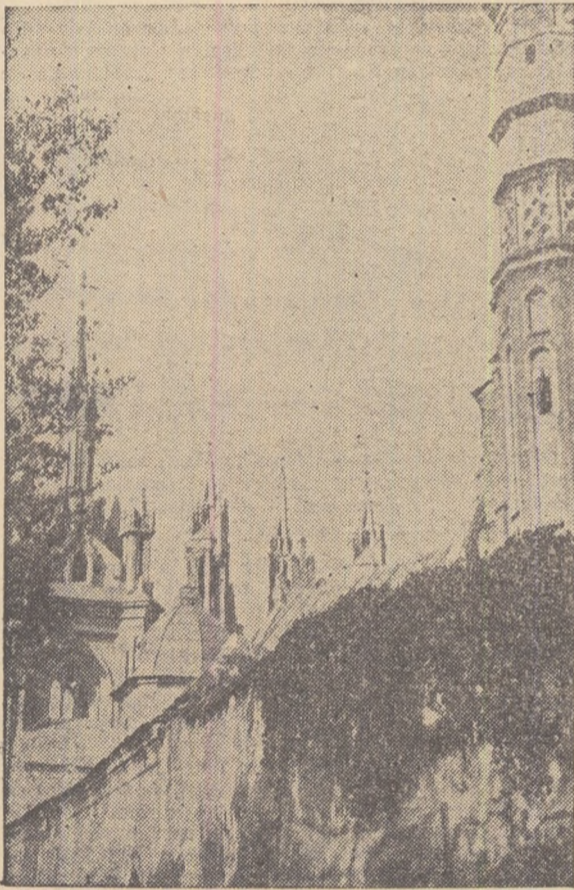
In copilărie n-am avut niciodată prilejul să văd Vilnius-ul, așa că atunci când încercam să mi-l înfățișez, nu-l puteam întrezări decît prin prizma legendei întemeierii sale — legenda lupului de fier pe care l-a vinat prințul lituanian Gediminas, întemeietorul orașului, sau ale altor povești tot atît de fermecătoare. Multă vreme n-am putut să-i admir străvechile clădiri, să rătăcesc pe sub arcadele străzilor lui strîmte și întortochiate, nici să mă cațăr pe muntele Gediminas sau să rămîn fermecat, primăvara, în fața priveliștii de neuitat a riurilor Neris și Vilnel, cărora dezghețul pare să le însufle o nouă viață, o tinerețe nouă...

Prin alte orașe și sub cu totul alte orizonturi mi-a fost dat să-mi petrec copilăria, tinerețea.

Toamna, la Geneva. Arborii învesmîtați parcă în purpură și aur își profilează cochet siluetele în apele întunecate ale lacului, armonizîndu-și culorile cu cele ale culmilor înzăpezite, luminate de soarele ce dă spre asfințit. Străvechea universitate a Genevei se află situată în centrul orașului, departe de foburgul unde locuim împreună cu tatăl meu. Mă revăd pășind voinicește, fără să resimt cea mai mică oboseală. Frumos oraș e Geneva, cu aleile lui largi care se pierd în depărtare, spre piscurile înzăpezite, cu țipetele stridente ale pescărușilor ce planează majestuos deasupra-i și, mai ales, cu tinerele și zimbitoarele lui fete! Inima mea de student se umplea de entuziasm, de-o energie nouă; statistica, economia politică și celelalte discipline pe care le studiam la cursul de sociologie îmi păreau atunci mai puțin aride, ba chiar interesante.

Și totuși, resimțeam cu ardoare dorul de țară. Îmi aminteam de cuvintele pictorului lituanian Petras Kalpakas care, pe-atunci, se afla și el în Elveția: „Nu-mi lipsește nimic, nici căldura soarelui, nici minunatele frumuseți ale naturii... Dar, numai la gîndul că undeva, pe pămîntul acesta se află patria mea, îmi dau lacrimile, și atunci toate frumusețile Occidentului pier, se șterg parcă: în fața ochilor nu mai zăresc decît mesecenii înalți, fremătători, învăluiți în ceață, întunecații brazi ai patriei, cîmpiile nemărginite învesmîtate în păduri de stejar, torențele, cabanele bătrîne ale muncitorilor...”

Apoi, Nisa. În orașul acesta uimitor am locuit împreună cu mama mea. Războiul, cel de-al doilea război mondial nu-și pusese încă pecetea pe viața locuitorilor acestui oraș și doar refugiații mai aminteau că undeva, în Europa, moara războiului macină înainte

Orașul turnurilor gotice...

fără întrerupere. Nisa, inundată de soare, părea legănată de valurile albastre ale Mediteranei.

Dar, bătînd în lung și-n lat Riviera franceză și italiană, vizitînd fermecătoarele ei localități, continuam să evoc liniile cîmpii lituaniene, țărnul Balticii și gîndurile mi se opreau într-una la Vilnius... Și iată-ne într-o bună zi porniți la drum, de-a lungul Germaniei hitleriste, spre Lituania, spre noua Lituania sovietică. Lăsînd în urmă Parisul, Bruxelles-ul, ne îndreptăm spre pămîntul strămoșilor noștri.

Primele cuvinte lituaniene care mi-a fost dat să le aud mi-au luminat întreaga făptură. Nu erau decît o frază simplă, pronunțată greoi, de o voce domoală, dar pentru urechea mea obișnuită de-atîția ani cu grai străin, cuvintele acestea răsunaseră melodios, nespuse de melodios.

Apoi, de la Școala de Arte Frumoase, ale cărei cursuri le urmam și de la ziarul la care lucram, am părăsit Kaunasul, pentru a mă stabili la Vilnius, capitala Lituaniei sovietice.

Iar astăzi, de fiecare dată, cînd în fața șevaletului mă pregătesc să prind cîteva din liniile străvechilor biserici din Vilnius, arcade sau turnuri, nu-mi pot stăpîni admirația copleșitoare în fața extraordinarelor siluete, a abundenței și armoniei de culori cu care sînt împodobite, în fața armonioaselor lor proporții. Și-atunci, în acele clipe, nu mă mai preocupă nici istoria și nici măcar stilul monumentelor orașului... Pictez în suflet de-o adîncă bucurie... fără să observ că seara-și cerne vălurile, că ninge sau că poate, o ceață de ștrengari s-a strîns în spate...

Desigur, minunatele ansambluri arhitecturale ale Vil-

VILNIUS

Sclipsitoare legendă muzicală

Autorul acestui articol, s-a născut în 1919, la Copenhaga. Tatăl lui, scriitor și el, și-a petrecut o bună parte din viață ca diplomat în Suedia, Elveția și în alte țări. Așa se face că pînă în 1940, Savickas a trăit în străinătate, avînd posibilitatea să cunoască o bună parte a Europei. În anul 1940, Augustinas Savickas se întoarce la Vilnius unde, în 1949, absolvă clasa de pictură a Institutului de Arte Frumoase. Savickas a expus nu numai la Moscova, dar și în străinătate, în Belgia, China, Uruguay, Republica Arabă Unită. În prezent, Savickas este profesor la Institutul de Arte Frumoase din Vilnius și președinte al secției de pictură a Uniunii artiștilor plastici lituanieni.

nius-ului nu sînt opera unei singure generații. Cîte monumente ruinate de vreme, de războaie sau incendii n-au fost reclădite din temelii! Cavalerii teutoni au asediat orașul, marele foc din 1399 a distrus o mare parte din edificiile lui. Abia în 1410, în urma eforturilor unite ale rușilor, lituanienilor și polonezilor acest blestemat ordin s-a văzut nevoit să ne lase în pace ceatarea. Secolul al XV-lea a fost martorul ridicării a nu-

de **AUGUSTINAS SAVICKAS**

meroase biserici, adevărate flori dăltuite în piatră. Biserica franciscană, Sf. Ionas, Sf. Nikolas sînt opere rare ale arhitecturii gotice. Simple, deși de o construcție oarecum apăsătoare, ele corespund întru totul caracterului lituanian. În secolul XVI a înflorit stilul gotic, strălucitor, al Sfintei Ana și al bisericii bernardine, iar, în cea de-a doua jumătate a secolului XVI, mărirea construcție a universității și biserica Sf. Micola au venit să adauge comorilor arhitectonice ale țării, stilul Renașterii. Veacul al XVII-lea ne-a dăruit Poarta Ausros. Liniilor simple, suprafețelor masive, eleganței discreții a Renașterii le-a urmat stilul baroc al bisericilor Sf. Cazimir și Petru și Pavel. Barocul din Vilnius, ca și stilurile care i-au urmat are atîta originalitate, încît ar putea fi denumit „vilniusian”; Sf. Teresa, de pildă, sau turnurile bisericii misionarilor stau mărturie... Iar talentatul arhitect Laurynas Stuoka — Gucevičius cu primăria (astăzi muzeul de Arte Frumoase), catedrala și Palatul Verkiai pe care le-a construit, a adăugat gloriei străvechiului Vilnius pe cea a unei adevărate simfonii arhitecturale. În această simfonie se amestecă toate stilurile, fiecare monument pare mai frumos decît celelalte. Orașul întreg pare o sclipsitoare legendă muzicală.

Desigur, Londra te incîntă atunci când ceața învâluie contururile clădirilor înșiruite de-a lungul Tamisei, iar Parisul pare fermecător cînd deasupra Senei, dea-

I. Kuzminskis

supra aleilor parcurilor în care se plimbă îndrăgostiții coboară inserarea. Minunat este și Stockholmul a cărui severă eleganță amintește ceva din superbul Leningrad. Dar chiar și în comparație cu aceste orașe, Vilnius — mai mic, mai modest și totuși splendid — nu-și pierde cu nimica din strălucire.

Și totuși s-a încercat a se distruge toate aceste frumuseți — fără părere de rău, sistematic, așa cum se pricepe numai barbaria fascistă!

Barbariei acesteia i-am fost martor în două rînduri, dimpreună cu toți locuitorii orașului: în prima zi de război, în timp ce mă retrăgeam cu statutul major al armatei sovietice și, mai târziu, cînd, ca ostaș al diviziei lituaniene am pătuns în Vilnius ul eliberat dar incendiat, inundat de sînge dar viu, pregătindu-se să renască din cenușe.

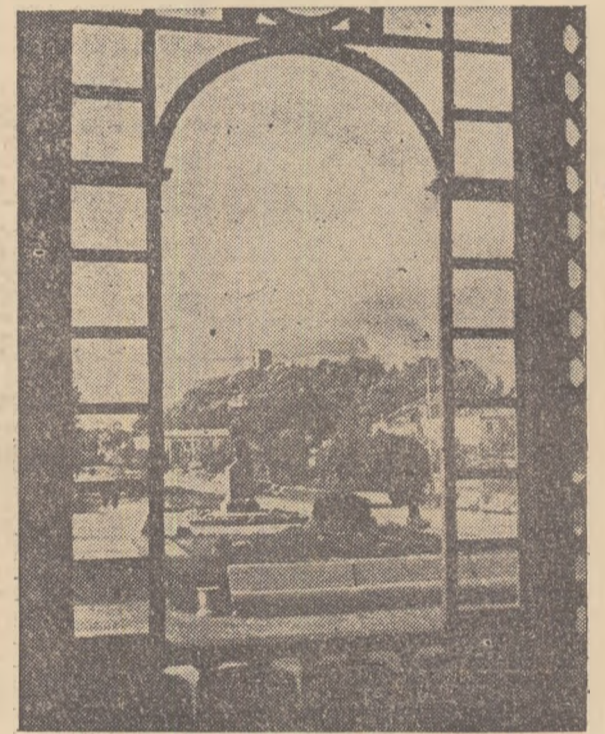
Cum aș putea uita Vilnius-ul anului 1941? ! Explosiile făceau să se cutremure pămîntul; casele se surpau, zgomotului distrugerilor i se adăugau gemetele răniților. Inspălmîntați, locuitorii părăseau orașul cu miile. Din Vilnius, din Vilnius-ul minunatelor zile petrecute la Academia Artelor Frumoase nu mai rămăsese decît o amintire.

L-am părăsit hotărîți să ne întoarcem și ne-am reîntors. Ne-am reîntors în Vilnius ca să-l facem să trăiască din nou, ca să-i redăm tinerețea, frumusețea de odinioară.

Anul trecut am făcut îndelungi plimbări prin cartierele industriale ale orașului în tovărășia profesorului Ionas Kuzminskis.

Prin forfota și vacarmul mașinilor am hoinărit aproape zilnic, din uzină în uzină, în căutare de subiecte, de teme noi. Și le-am aflat cu miile, căci pretutindeni viața trepidează, își cîntă ritmul, dragostea de muncă, energia și tinerețea. Așa am văzut cum în orașul nostru au luat ființă toate cele trebuincioase omului: îmbrăcăminte și case, mașini și cărămizi, jucării...

Orașul nostru e tînăr, plin de viață, de mișcare. Vilnius se reconstruiește, și cite clădiri noi, grădini și scuaruri n-au înlocuit ruinele pe care le-am schițat în mediat după război!

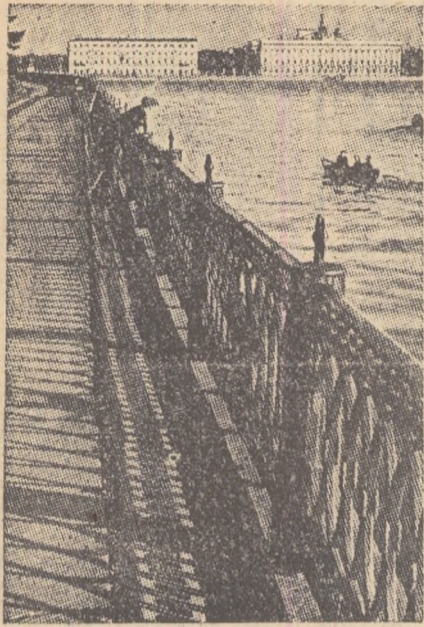

și al vastelor perspective

Doar pensula sau cadența versurilor ar putea reda frumusețea împrejurimilor Vilnius-ului. Cum să descrii nopțile albe din Leningrad, Stockholm sau Helsinki, fiordurile bătute de valuri, țipetele pescărușilor deasupra Balticii! Proza se dovedește neputincioasă! Toate aceste frumuseți nu pot fi redată decît pe pînză, în cîntece sau în poeme. Poți să iubești și să-ți amintești, dar asta e inexprimabil. Voi păstra pe veci în minte peisajele Scandinaviei, Finlanda copilăriei, Suedia adolescenței unde mi-am petrecut nenumărate veri. În propriile noastre peisaje, în coloritul lor sever, în aspectul întunecat al cîmpiilor sau pădurilor regăsesc deseori, ceva din atmosfera scandinavă. Uneori mă cuprînde dorința nestăvilită să privesc cu un ochi proaspăt minunata natură lituaniană. Cele citeva săptămîni pe care le-am petrecut la Paris, în 1957, ca și cele citeva luni de vară petrecute pe malul Balticii mi-au înlesnit acest lucru.

Și iată-mă din nou hoinărind în împrejurimile Vilniusului. Dar, proza e neputincioasă să-i descrie peisajele: numai aplicînd pensulă după pensulă pe pînză, compunînd rimă după rimă sau notă după notă, poți spera să redai deplina lor frumusețe.

Nu mă mai satur de ele: le privesc și vara, cînd soarele apune în spatele pădurii întunecoase și udele molcome ale Nerisului capătă sclipiri singurii; și iarna, cînd gerul îmi întepenește degetele pe pensulă; și toamna, cînd arborii îmbracă haină daurită și în diminețile senine de primăvară, cînd norii albi se fugăresc jucăuși, pe albastrul ca peruzeaua al cerului...

De la Leningrad pleacă două șosele pe cele două țărmuri ale Golfului Finic; prima urmează țărmul de miază-zi îndreptându-se spre Petrodvoreț — iastuoasa reședință a lui Petru cel Mare și a urmașilor săi —, Narva, unde pe vremuri se războie marele țar cu tânărul Carol al XII-lea, și apoi Tallin, frumoasa capitală a Estoniei. Cealaltă șosea merge pe țărmul de miază-noapte, către Karelia. Urându-mă într-o dimineață pe platoul unde e construit elegantul stadion sportiv al Leningradului, le-am văzut șerpuiind, fiecare spre locuri încântătoare și necunoscute și mi-au părut ca două brațe cu care superba metropolă nordică îmbrățișează apele întunecate ale Balticii. Pe urmă, într-o dimineață geroasă de noiembrie, când ceața coborise atât de jos încât atîngea cu aripile caldarîmul umed, o mașină luxoasă mă purtă mai întâi peste unul dintre marile poduri ale Nevel apoi peste alte și alte poduri arculate printre mesteceni palizi, pînă cînd orașul se stîmse încet, mistuit de negură.

Hotării să pornesc întâi pe țărmul nordic, fără să renunț la cealaltă călătorie, spre Petrodvoreț, pe care însă o amînai pentru o altă zi. Nici nu observî cînd ultimele așezări dispar și șoseaua se apropie mereu de mare, urmată de câteva pîlcuri de arbori. Țărmul e la început întins și neted, apoi apar dealuri și mașina cotește pe un drum ce se pierde în păduri. Linște desăvirșită, căci vîntul mării dispare în urma cu ecourile lui tot mai îndepărtate. După o bună bucată de drum, un ireamăt din ce în ce mai deslușit vestește apropierea unei ape, lată că printre arbori se ivește o lumină și curînd apare întinderea cenușie a unui lac. O pajiște cosită Zăpada firavă care căzuse a dispărut aproape; icolo vezi urme albe peste arama vie a ierburilor adormite în preajma iernii. O colibă umilă și alături un monument de piatră cu o inscripție de o solemnă simplitate. În această colibă a trăit cîtiva vreme Lenin, cînd în vara lui 1917 era urmărit de agenții guvernului provizoriu. Pe malul lacului e pădurea și mai încolo e cîmpul cu țarbă. Aici, pe un trunchi care i servea drept scaun, a scris Lenin lucrarea sa Statul și Revoluția. Iată și obiectele casnice pe care le-a folosit cînd trăia în această colibă. Linște pretutindeni — numai valurile lacului aduc o muzică evocatoare și peste pajiștea adormită coboară păsări venite de departe. Niciodată n-am simțit atît de aproape prezența lui Lenin. Am vizitat muzeul bogate, am urmărit filme închinăte acelor ani de flacăra, am ascultat cîntece cu cadențe majestuoase. Aici însă toate păstrează pecetea vie a vecinătății lui, încît privind coliba și arborii aștept parcă să apară de undeva un om de statură mică, cu haina cafenie, închisă pînă la gît și cu o șapcă imensă dată puțin pe spate. Mai mult ca oriunde, în aceste locuri anonime, o colibă așezată lîngă apele metalice ale Razlivului mi-a adus imaginea omului care a întemeiat o nouă istorie.

Iarăși la drum. Întors la șoseaua de pe țărmul Balticii urmez mai departe calea spre Zelenogorsk. Prima localitate prin care trec se numește Repino după numele lui Iliia Efimovici Repin, marele pictor rus. La începutul secolului el se retrase aici clădindu-și o admirabilă casă în acest sat pitoresc de pe malul mării. Desigur în fosta lui casă trebuie să fie un muzeu plin de interes — dacă mă gîndesc că acolo au poposit pe vremuri atîția scriitori, pictori sau muzicieni intrați de mult în cartea de aur a culturii ruse. Mașina oprește în fața unui gard vopsit în verde. Pe poartă scrie: Casa-memorială Repin. Intru și înaintez pe alee, dar casa nu se vede nicăieri. A distrus-o războiul, lăsînd doar arborii și ierburile înalte crescute ca o coroană în jurul mormîntului în care doarme Re-

Pe țărmurile

pin. Iarna a gonit frunzele plopiilor și se apropie de mormînt cu giulgiul ei de zăpadă. Iar cei care vin să vadă muzeul stau o clipă în această grădina a solitudinii, privesc ca și mine pămîntul sub care odihnește un om și se gîndesc la toate cele ce trecură.

După Repino drumul urcă prin păduri de brazi și pini printre care se ivesc cînd și cînd vestii mesteceni de Karelia cu lemnul lor atît de bun pentru mobile. Printre arbori zăpada stăruie neatinsă decît de animalele pădurii. Un lac scufundat între brazi, Certovo ozero — Lacul diavolului. A fost cînumit așa de localnici pentru că odinioară cei ce îndrăzneau să se scalde în apele lui reci și posomorite se înecau aproape întotdeauna, răpiți de diavolii sălășluiți în adîncimi. Acum desigur diavolii au dispărut, după cum mă asigură copilul unui pădurar întîlnit în cale, totuși oamenii ocolesc lacul acesta sumbru, în care nici măcar pești nu trăiesc; plec dar și eu mai departe, iar lacul mă mai urmărește o vreme cu un ochi întunecat și rău.

După o bucată de drum, un alt lac mult mai mare cu apele verzui colorîndu-se lîngă țărm în ruginiul sărurilor feruginoase. Printre arbori se vede

din Leningrad atrași de culorile și lumina acestei stațiuni trec cu șevalele sub braț spre țărmul mării. Mă iau și eu pe urmele lor, cobor treptele din mijlocul parcului și, ajuns în micul port, pornesc pe digul de piatră — pînă la capăt unde așezîndu-mă privesc spre orizont, peste întinderea sumbră a Balticii.

Vîntul vine din larg dinspre Finlanda, ridicînd valuri mari, ale căror coame zboară ca niște păsări albe peste tonurile întunecate ale mării. Foarte departe tresar făpturile hașurate ale unor vapoare în drum spre porturile nordului; iar vîntul apelor care izbesc digul de piatră se înalță în văzduh ca o coloană nevăzută de sunete. Priveliște austeră și totuși fără dezolarea care o bănuiam. Măreția acestor valuri călătorînd într-o succesiune de imagini fantastice, norii care seamănă cu valurile și trec mereu spre miază-noapte lăsînd loc din cînd în cînd unuț mînunchi de raze de soare, pădurile de culoarea mării apropiîndu-se tăcute de țărm, toate se contopesc într-o armonie amplă, înălțătoare. Și oamenii veniți la odihnă se uită zile în șir și ascultă cadențele acestei armonii, în timp ce gîndurile rătăcesc aiurea. Vara desigur animația crește, în

vat, peisajul a pierit și a venit lîngă mine vîntul. L-am ascultat o clipă și-l ascultai încă multă vreme în timp ce goneam cu 80 pe oră înapoi pe șoseaua Leningradului.

Pe țărmul de miază-zi al Golfului Finic, cîmpie întinsă cu sate de pescari așezate chiar lîngă plajele mari pe care se vad bărci negre dormind în faptul iernii. Priveliștea e cu totul alta, nu mai vezi lacurile și pădurile cu brazi și mesteceni, nu mai simți înălțimea și solitudinea hieratică a Kareliei. Șoseaua se apropie de țărm, satele se ivesc și dispar mistuite în zăriele metalice cu luciri portocalii — lumini îndepărtate de iarnă timpurie. Satele sînt mici, cu case mai monocrome, strivite, parcă, de imensitatea cerului, cu arbori pușini dizolvînd în orizont violetul închis al crengilor desfrunzite.

Ziua e mai posomorită, cu o ninsoare vagă. După cîtiva vreme ajung la Petrodvoreț — fosta reședință de vară a țarilor Rusiei.

Petrodvorețul e un imens palat — un complex de palate mai bine zis — creație a lui Petru cel Mare, desăvirșită de Ecaterina. Pe un mic platou lîngă mare se înalță zidirea centrală de un baroc cu elemente rusești, apoi după o largă terasă vin trepte imense de granit și marmoră pe care apele cad în cascade. Un mare număr de statui din bronz aurit strălucesc în ciuda lipsei de soare pe aceste trepte iar în preajma fiecăreia se ață o fîntină arteziană. În centru, un Samson cu leul domină ansamblul — alegorie a victoriei lui Petru la Poltava. Din gara leului țîșnește o coloană de apă de peste douăzeci de metri înălțime înspre care converg toate celelalte fîntini, închipuind o gigantică floare de cristal. La capătul treptelor începe aleea ce duce spre portul palatului. În mijlocul ei e un canal pe cele două laturi ale căruia sînt înșiruite fîntini, superbe coloane de apă. Jurîmprejur, pînă la mare, se întinde parcul uriaș în care din loc în loc întîlnesc alte palate și pavilioane încadrate de nenumărate fîntini arteziene.

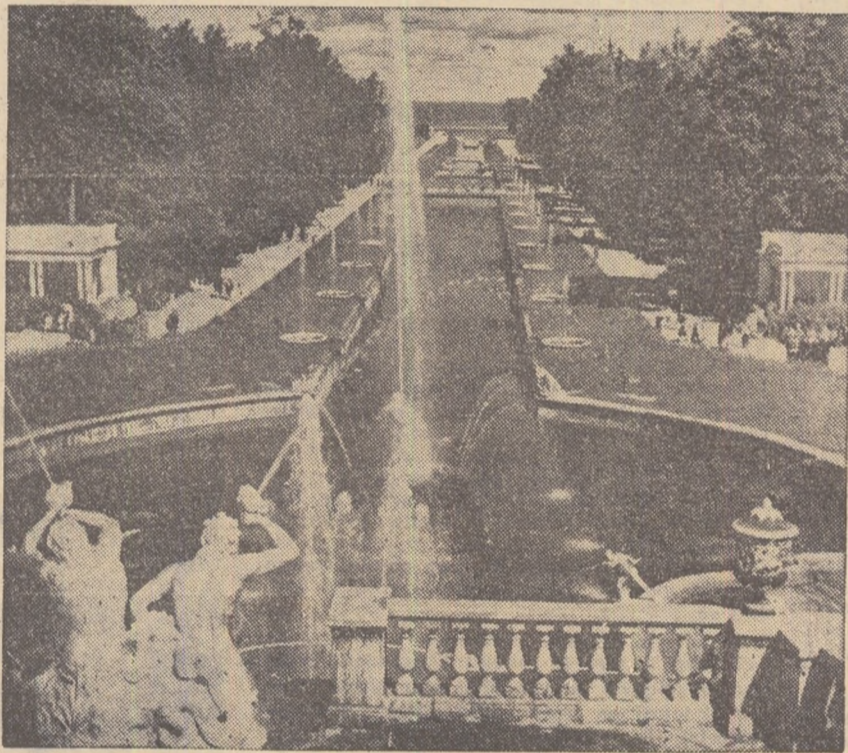
Privesc de pe terasa Palatului spre mare. Ce grandioasă deschidere spre Nord, demnă de înșeși dimensiunile acestei țări colosale de-a lungul căreia cu un an în urmă timp de aproape două săptămîni mă purtase expresul transsiberian. Peste treptele care coboară, peste statuile aurite, peste parcul întins pînă departe ca o pădure, cad fulgi rari și nehotărîți, legănați imperceptibil de slăba adiere a unui vînt venit din larg. Jos în port, un vapor mic stă neclintit, ridicîndu-se pe coloanele valurilor care mai încolo se vad așternîndu-se pe plaja îngustă. Deși vîntul e slab, marea se agită mereu, răscolită parcă de puteri nevăzute încît micul vapor nu se va mai putea întoarce la Leningrad ci va trebui să înnopteze prin aceste locuri unde începutul iernii aduce o singurătate profundă și evocatoare.

Privesc spre Baltica și-mi pare că singura lumină a acestei zile posomorite vine de undeva din apele ei. La Zelenogorsk, pe țărmul nordic al Golfului Finic, lumina venea către mare; aici dimpotrivă, parcă izvorăște din valurile alburii ale căror ritm se aude pe plajă ca o respirație îndepărtată.

Privesc spre Baltica și-mi pare că vad uriașa figură a lui Petru așa cum mi s-a înlipărit în memorie dintr-o vechi gravură germană — îl vad mergînd pe valuri cu pași de gigant, cu peruca fluturînd în vînt, cu brațul drept ridicat, arătînd parcă spre platoul unde se înalță grandiosul Petrodvoreț.

Și peste toate ninsoarea cade lin — se ntețește o clipă și apoi iarăși, fulgii se răresc plînd mai încet și așezîndu-se peste toate.

A. E. Baconsky

Petrodvoreț — una din atracțiile Leningradului.

o frumoasă casă de odihnă singuratică, de parcă s-ar fi rătăcit în această pădure. Pe lac cîteva bărci cu pescari și dincolo, pe celălalt mal, dunga violetă și neagră a pădurilor iernatice. Așa sînt aceste ținuturi de miază-noapte, păduri și lacuri nenumărate întinzîndu-se pînă dincolo de Karelia, unde pădurea dispare, făcînd loc mlăștinoaselor tundre. Furtuna vine rar, iar cînd vine, aduce puterea gerurilor din părțile Mării Albe. Încolo e liniște deplină cu ecouri nedeslușite, vibrînd uneori ca niște melodii dintr-o altă lume — pădurile tăcute se oglindesc în lacuri și ziua pulverizează o lumină mai înaltă, mai palidă.

Cit așa fi vrut să am răgazul unei călătorii spre Kola, mai sus de cercul polar de nord, să privesc o zi sau două întînderea liniștită a Oceanului Înghețat și să particip la nașterea misterioasă a aurului boreale — ciudata explozie de lumină din cuprinsurile de gheață de la miază-noapte. De data aceasta însă, n-aș fi putut s-o fac; trebuia să vad altele lucruri, încît luna de zile pe care o aveam la dispoziție mi se părea din ce în ce mai mică.

Din nou coborîm spre Baltica și după un timp apare Zelenogorskul — stațiune climaterică așezată pe țărm. Casele sînt clădite într-un stil cu totul aparte. Acoperișul înalț și ascuțit; pereții de cele mai multe ori din lemn, sînt colorați în nuanțe vii de verde, galben, albastru, portocaliu. Și totuși policromia lor nu are nimic exuberant, nimic din efervescenta și animația stațiunilor obișnuite. Peisajul are o atmosferă de calm, de liniște contemplativă, de interiorizare și meditație.

Lume puțină pe străzi — mai cu seamă bătrîni veniți să se odihnească în pacea deplină a iernii. Cîțiva pictori

chioșcurile de pe țărm cîntă seara muzica iar ziua pe plajă e o forfotă nemaipomenită. Atunci vine tineret mult, îmi spune cu un zîmbet nostalgic un bătrîn măturător din parcul orașului. Toată noaptea tinerii umblă și cîntă cu fetele. Umblă cu armonici și chitare. Cînd ești tînăr cînti și fără vodcă. Acum sînt mai mult bătrîni și pictori. Cu vreo două săptămîni în urmă, căzuseră într-o noapte toate frunzele mestecenilor aștora. Dimineața, cînd să le mătur, numai ce auz un glas:

— Ei, tătucule mai lasă-le un pic. Mătură întâi în vale. Mă întorc și văd unul cu vopselele puse pe haină. Pictor, m-am gîndit și l-am lăsat. Picta frunzele. Să le picteze dacă-i place lui!

Am umblat pînă spre seară pe malul mării și chiar după ce părăsii Zelenogorskul zburînd într-un admirabil ZIM — pe șoseaua de pe litoral, mă opream din cînd în cînd, urcam treptele de lemn ale cite unui chioșc singuratic și priveam pe întinderea întunecată a Balticii la valurile rătăcitoare, ca niște păsări ce nu-și pot lua zborul și bat zadarnic din aripile lor albe și mari.

Apoi întinericul s-a întîlnit neobser-

Balticii

Cercetătorii sovietici experimentează un nou sistem de înregistrare a sunetului pe bandă de magnetofofon

Știți ce este gibberelina?

De câțiva ani, privirile oamenilor sînt ațintite spre întinderile fără de sfîrșit ale Cosmosului. La ordinea zilei sînt zborurile interplanetare. Imaginația se străduie să țină pasul cu ultimele succesiuni științifice. Fotografiiile din ziare și reviste care înfățișează rachetele ce și-au luat sau își vor lua zborul de pe Pămînt sau echipamentul viitorilor cosmonauți, pun la grea încercare fantezia celor ce ilustrează cărțile științifico-fantastice. Dar progresele științei din zilele noastre sînt multilaterale. În numeroase alte domenii de cercetare s-au obținut rezultate remarcabile, ce merită atenția noastră.

Viața plantelor, de pildă, devine mereu mai binecunoscută și procesele organismului vegetal sînt descifrate cu îndrăzneală. Drept urmare, vechile legende despre arbori giganti, cu fructe de mărime neobișnuită, cu plante ce cresc într-o zi cît într-un an par a se intrupa în realizări uimitoare.

O întâmplare fericită

Cele ce urmează s-au petrecut în Japonia. Acolo, ca și în toate țările cultivate de orez, era binecunoscută boala denumită „lăstărirea anormală”. Culturile de orez atinse de această boală sufereau mari pagube. Sute și poate mii de ani, cultivatorii de orez au privit neputincioși spre cîmpurile ce se ofileau datorită unei boli a cărei cauză nu o cunoșteau. De abia în urmă cu 30 de ani, fiziologul japonez Kurasava a descoperit că boala se datorește unei ciuperci, Giberella fusicarpa. S-a pornit de aici, și rezultatele au fost de-a dreptul surprinzătoare. Încercînd să înlăture „lăstărirea anormală”, savantul japonez a preparat o soluție dintr-un filtrat din mediul în care a crescut ciuperca amintită cu care a stropit plantele tinere de orez. Spre surprinderea cercetătorului plantele au început să se dezvolte uimitor de repede. Se descoperise un puternic stimulent nu numai pentru creșterea orezului, ci și pentru multe alte plante.

Au urmat ani de cercetări infrigurate și de abia în 1938, un alt grup de cercetători japonezi a reușit să obțină din ciuperca altădată vătămătoare un produs chimic pur, pe care l-au denumit gibberelina. Descoperirea a atras imediat atenția savanților sovietici. Colectivele de cercetători de la catedra de biologie a soluției de pe lângă Universitatea din Moscova și cele de la Inst. tutul de microbiologie al Academiei de Științe a U.R.S.S., sub conducerea academicianului Krasilnikov, au obținut succese remarcabile în prepararea gibberelinei. Recent, ziarele au relatat noi date despre succesele obținute de oamenii de știință sovietici în această direcție.

Ce este gibberelina?

Pentru a înțelege ce este gibberelina și cum acționează ea asupra plantelor este necesar să amintim de existența microorganismelor. Unele microorganisme acționează asupra plantelor ca un stimulent, altele au un rol inhibitor. Unele apără plantele de bolile purtate de microbi, elaborînd antibiotice, ajută la hrănirea plantelor, stimulează creșterea. Altele împiedică dezvoltarea plantelor prin substanțele toxice pe care le degajă în procesele metabolice. Microorganismele stimulative sînt fie bacterii, fie ciuperci, fie microbi etc. Gradul și caracterul acțiunii stimulative a microorganismelor activatoare sînt diferite. În sol, se găsesc microorganisme care acționează selectiv asupra plantelor, grăbind creșterea unui anumit organ. Unele microorganisme grăbesc creșterea și dezvoltarea rădăcinilor, altele stimulează creșterea părții aeriene a plantelor. Procesele fiziologice, cum ar fi sinteza clorofilei, a vitaminelor sau asimila-

rea substanțelor nutritive, sînt de asemenea activate datorită microorganismelor.

Gibberelina este un produs chimic care acționează asupra plantelor ca și microorganismele stimulative.

Ca în basmele copilăriei

Influența pozitivă a gibberelinei se manifestă la tratarea semințelor, lăstarilor, mugurilor sau plantulelor. Porumbul tratat cu gibberelină ajunge pînă la 5-6 metri înălțime. O plantă de varză ajunge la 5 metri înălțime, frunzele de salată se dezvoltă pînă la 30 cm. lungime, țelina capătă grosimea brațului omenesc. Și toate aceste „minuni” se obțin cu cantități infime de gibberelină. Pentru ca o plantă de varză să ajungă la 5 metri înălțime este suficientă o milionime de gram de acid gibberilic. Cu numai 20 grame la hectar se pot mări simțitor tuberculii de cartofi, roșiile sau strugurii.

Gibberelina exercită o puternică acțiune stimulative asupra înfloririi plantelor. Se știe că unele plante ca de pildă sfecla sau varza, formează în primul an doar o rozetă de flori și rădăcini și de abia în al doilea an, odată cu lăgerii floralii, dau fructe. Aceleași plante, tratate cu acid gibberilic, înfloresc și fructifică în același an.

Cercetările efectuate pînă acum s-au făcut în laborator, în serie. În condiții de producție, chiar dacă rezultatele nu vor fi absolut identice, ele vor fi totuși pe deplin satisfăcătoare. Ultimele realizări ale savanților sovietici deschid noi perspective pentru ridicarea producției agricole și pentru depășirea barierelor climatice în cultivarea unor plante.

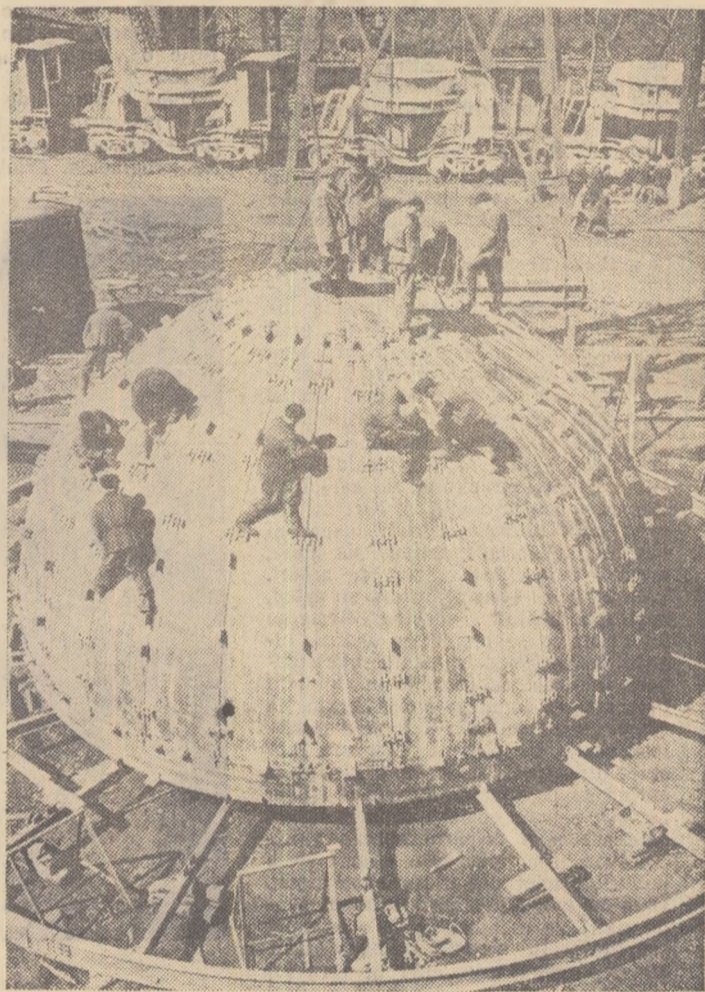
ing. Ioana Gheorghiu

Un rival al parașutei

Se știe că în afară de oameni, pot fi parașutate tot felul de obiecte — aparate, alimente, echipament destinat diferitelor expediții sau centre științifice, situate în locuri inaccesibile aterizării avioanelor. Dar nu întotdeauna obiectele parașutate ajung cu bine la destinație. În plus, lansarea parașutei se poate face numai pe vreme frumoasă. Dar și atunci aterizarea în bune condiții a unor colete fragile sau a unor aparate de înaltă precizie este problematică. Chiar și în cele mai bune condiții atmosferice deviația obiectului parașutat este de cel puțin 200 de metri.

Pentru a înlătura toate aceste deficiențe, inginerii sovietici s-au gîndit să înlocuiască parașutele prin containere elastice. Primul container de acest fel era format din câteva camere de cauciuc introduse una în alta, umflate cu aer, în interiorul cărora se găseau obiecte în greutate pînă la 1.000 de kilograme. Această metoda a dat rezultate excelente. Containerul a rezistat la peste 100 de lansări de la mari înălțimi păstrînd nevătămate pînă și... animale de experiență. Un asemenea container mai prezintă și alte avantaje: el plutește la suprafața apei și poate păstra timp de 10 ore temperatura inițială a obiectului lansat. În prezent, piloșii aeroportului din Arhanghelsk folosesc cu succes containerul; mii de flacoane cu sînge conservat, cu penicilină, cu tot felul de seruri lansate de ei cu ajutorul containerului au salvat viața unui mare număr de oameni.

Specialiștii sovietici au mai inventat două tipuri de containere patentate de curînd de Comitetul pentru invenții și inovații din Moscova. Primul, un burete de formă sferică, este destinat lansării unor cantități apreciabile de medicamente, cel de al doilea e un container de... hîrtie gofrată, asemănător cu un fagure, cu care pot fi lansate obiecte în greutate de pînă la trei kilograme.

La combinatul metalurgic Kuznețk se montează cupola unui nou furnal.

microscop

Televizoare pentru lucrările de foraj

Institutul de organizare și mecanizare a construcției de mine din Ucraina a realizat o instalație de televiziune complexă pentru controlul și dirijarea forării puțurilor verticale și a funcționării turnurilor de extracție.

Pe un ecran instalat în secția dispecerilor, se poate urmări desfășurarea întregului proces de forare. Prima instalație de acest fel a fost experimentată cu rezultate bune pe șantierul minei Samsnovka din Ucraina.

Sfîrșitul aparatului fotografic?

Oamenii de știință sovietici au elaborat un nou procedeu de fotografiere — așa-numita fotografiere

electrică. Acest proces nu necesită nici obișnuita hîrtie fotografică sensibilă la lumină și nici soluții speciale pentru tratarea ei. Înregistrarea imaginilor se face pe hîrtie simplă, de scris.

Iată cum se desfășoară acest procedeu original.

Se mnalele electrice transmise pe canal de legătură sînt transformate în impulsuri luminoase de un aparat de recepție al cărui tambur e acoperit cu un strat de semiconductori sensibil la lumină. Stratul acesta e încărcat cu electricitate. Sub acțiunea impulsurilor luminoase, sarcinile electrice de la suprafața stratului de semiconductori se schimbă în funcție de repartiția luminii și umbrelor fotografiei transmise, obținîndu-se astfel imaginea invizibilă. Apoi, după ce suprafața tamburului este tratată cu o substan-

ță prăfoasă, de culoare neagră, imaginea devine vizibilă și pentru obținerea fotografiei nu rămîne decît să se aplice pe ea o coală de hîrtie obișnuită.

Un dig uriaș

În ultimul sfert de veac, pe rîul Circik, din R.S.S. Kazahă, s-a construit un număr de 16 hidrocentrale electrice. În prezent se proiectează construcția a încă 5 hidrocentrale electrice. Este interesant de știut că una din ele, situată într-o vale a masivului muntos Ciatkalskă, va avea un dig de 273 metri înălțime și va fi una din cele mai mari construcții hidrotehnice de acest fel.

Sudura oaselor

Colaboratorii Institutului pentru transfuzia sîngelui din Leningrad au

creat dintr-o masă plastică sterilizată un clei special, așa numitul osteoplast, care înlocuiește cu succes protezele metalice ce se aplicau pînă acum în cazul fracturii oaselor. Pe lângă faptul că se întărește în câteva minute, osteoplastul este deosebit de rezistent. Un centimetru pătrat de os lipit cu osteoplast suportă o sarcină de câteva sute de kilograme...

Ceasuri placate cu aur

În anul 1960, uzina de ceasuri din Petrodvoreț, de lângă Leningrad, va produce peste 300.000 de ceasuri marca „Leningrad”, „Malak”, „Neva” și „Rossia”, placate cu aur. Uzina va începe, totodată, producția în serie a unui nou ceas de mină marca „Drujba”, cu mecanism de înaltă precizie.

Filmul

Desenele animate sovietice

Italia Kustinskaia este o nouă speranță a cinematografului sovietic. Spectatorii noștri au văzut-o în filmul „Dimineața mohorâtă” (prima serie a trilogiei „Calvarul”), unde apare în rolul tinerei revoluționare Marusia.

La „Mosfilm” se turnează:

„La început a fost drumul”

Filmul „La început a fost drumul” pe care-l realizează regizorul Vilen Azarov intrunește un număr de actori talentați, printre care Viktor Avdiuşko (Bazarov din „Părinți și copii”), Liudmila Hiteaeva, Nona Mordiuikova, Serghei Gurzo ș.a. Acțiunea se petrece pe șantierul șoselei din preajma unei viitoare hidrocentrale, unde lucrează o mică brigadă de tineret. Noul șef al brigăzii, Stepan Bokov, (actorul V. Avdiuşko) este un om integru, un muncitor care a acumulat o bogată experiență pe șantierele unor mari hidrocentrale. El se apropie cu înțelegeră de tinerii membri ai brigăzii, veniți din locuri diferite, oameni foarte diferiți ca temperament și preocupări. Cum să lucreze cu ei? Care este calea cea mai potrivită? Ghenadi a absolvit de curând școala medie. Pe șantier l-a adus dorința de a încerca romantismul „urii și respirații” a constructorilor. Același pasionant in-

demn a făcut-o și pe Anna (L. Hiteaeva) să-și părăsească ființa natală și să străbată mii de kilometri. Pentru Ekaterina Ivanovna șantierul nu are însă nimic romantic: a venit aici fiindcă se câștigă bine și, spre hazul băștelor, și-a adus cu ea și... vaca. În brigada lui Bokov lucrează și alți muncitori — Șurka (Serghei Gurzo), care a nimerit pe șantier îndată după eliberarea din închisoare, unde a ispășit o pedeapsă, precum și ipocritul Kopolov, care vremelnic, exercită o influență dăunătoare asupra colectivului.

Filmul urmărește viața de fiecare zi a grupului de constructori, și reliefează împrejurările care determină transformarea oamenilor, care încep să-și îndrăgească munca, se apropie, devin prieteni. Mica brigadă a constructorilor șoselei devine „brigada lui Bokov”, ai cărei membri vor pleca să lucreze împreună și pe alte șantiere.

... din comedia „Ștregarii”, care va rula în curând pe ecranele românești.

Clădirea pe care urmează să v-o prezint se află în centrul Moscovei: este studioul de desene animate „Soyuzmultfilm”, cel mai mare studioul de acest gen din Europa. Eroii plămășiți aici au călătorit în ultimii ani în 50 de țări ale lumii și s-au întors încununați cu laurii a 30 de festivaluri internaționale. Revista londoneză „Cinematograph” scria nu de mult despre filmul sovietic „Antilopa de aur”: „Acest foarte plăcut film în culori a fost realizat de ruși după un basm indian. În el întâlnești multe elemente ale povestirilor din „O mie și una de nopți”. Filmul e interesant nu numai datorită efectelor scenice. El poate fi văzut cu egală plăcere de către copii și adulți”.

Dar să ne urmărim călătoria noastră. Să ne oprim în sala de montaj din apropiere. Deschidem ușa, și...

— V-ați adus umbrelele? ne întreabă zimbând o fată în halat albastru. O privim mirați. Iar ea ne arată câteva cutii de metal care vor găzdui pelicula noului film. Pe cutii, citim titlul filmului: „În curând va începe să plouă”. Așadar, asta era.

— Filmul nostru — ne lămurște, binevoitoare, fata, e făcut după o interesantă poveste vietnameză. Eroul este însuși marele Zeu, autoritarul stăpîn al cerului. Zeul are o mare pasiune: șahul, care îi aduce nenumărate neplăceri. În urma unei partide cu apriga Secetă, în care suferă un mat irevocabil, Zeul pierde toată apa pământului. Și pământul nu va scăpa de secetă decât atunci când marele Zeu va urma sfaturile unei broscuțe înțelepte. Povestea aceasta ne-a relatat-o doi pictori vietnamezi. Și, vedeți, acum ea e transpusă aproape în întregime pe peliculă...

Ne continuăm plimbarea pe culoarele și în sălile „Soyuzmultfilmului”. Într-una din camere zărim câteva din diplomele acordate producțiilor studioului la festivalurile internaționale. Iată una din aceste diplome: ea a fost acordată filmului de lung metraj „Regina zăpezilor”, care a obținut acum cîteva ani premiul I la festivalul filmului de la Veneția. Inspirat după populara povestire a lui Andersen, filmul acesta a întreprins o lungă călătorie prin lume și a fost primit pretutindeni cu dragoste.

În filmoteca studioului avem ocazia să revedem multe cunoștințe. Printre ele se află Nils, eroul filmului „Băiețelul fermecat”, realizat după povestirea scriitoarei suedeze Selma Lagerlöf și ingeniosul pictor Ultramarin, sub al cărui penel fermecat prinde totul viață.

Nu ne putem încheia călătoria prin studioul

înainte de a vă prezenta ultima noutate — primul film de desene animate pentru cinemascop. Filmul are ca erou pe vestitul Murzilka, devenit de data aceasta explorator temerar al spațiilor interplanetare. Acțiunea filmului se petrece în secolul XXII, iar titlul său este „Murzilka la bordul sputnikului”. Ca și în vremea noastră, popularul erou continuă să fie un bun prieten și sfătuitor al copiilor. Deocamdată, filmul e în curs de realizare dar, după cît am aflat, micii spectatori din Uniunea Sovietică și din străinătate vor face cunoștință cu noile pățanii ale lui Murzilka încă în cursul acestui an.

G. Skalov

Actorul Rolan Bikov în rolul lui Bașmacikin din filmul „Mantaua”.

Ce e nou pe platourile de filmare

Leningrad: În primele săptămîni ale lunii ianuarie, în studiourile leningrădene s-a terminat montajul filmului „Doamna cu cățelul”, după povestirea lui A.P. Cehov și al primei serii a „Pământului desțelenit” după romanul lui Mihail Șolohov. În 1960, la „Lenfilm” vor fi realizate două filme. Printre acestea se află „Cerul Balticii”, o ecranizare după romanul scriitorului N. Ciukovski (echipa de filmare condusă de regizorul V. Vengherov, lucrează concomitent la cele două serii ale acestui film). „O nouă zi” este titlul unui alt film, consacrat vieții satului colhoznic al zilelor noastre. Au început, de asemenea, pregătirile în vederea transunerii cinematografice a piesei lui Arthur Miller „Moartea unui comis voiajor” (regizori T. Vulfovici și N. Kurihin). Printre viitoarele producții ale cinemaștilor leningrădeni se numără și un film-spectacol cu opera „Dama de pică” de Ceaikovski.

Riga: Regizorul A. Neretnek lucrează la filmul „Fericirea ta”, în care apare cunoscuta actriță letonă Dzidra Ritenbergs. La studiourile din Riga se filmează și prima serie a trilogiei cinematografice „Furtuna”, după romanul cu același nume al lui Vilis Lašis. În curînd își va începe activitatea și noul studioul din Riga, înzestrat cu utilajul cel mai modern,

Reflector

La clubul Universității din Moscova a fost inaugurat de curînd Teatrul studentesc de miniatură. Viitorii fizicieni, medici, astronomi și pedagogi participă la noul spectacol nu numai în calitate de actori, ci și ca autori ai textului dramatic, ca regizori, pictori scenografi și compozitori. Spectacolul cuprinde scenele „Pe pămînturile desțelenite” și „Nuntă studentească”, cîntece lirice, cuplete satirice și se caracterizează prin vioiciune și originalitate.

Intr-un interviu acordat unui corespondent după terminarea filmului „Foma Gordeev”, regizorul Mark Donskoi mărturisea că în 1960 își va împlini o veche dorință: a ceea ce a realiza un

film despre copii. Filmul se va numi „Bună ziua, copii!”, și va ilustra viața unei tabere internaționale de copii.

Un grup de oameni de teatru suedezi a vizitat recent Uniunea Sovietică. La întoarcerea în țară, Walter Walentin, directorul teatrului de operă din Stockholm sublinia, în cuprinsul unui articol, profunda impresie pe care i-a lăsat-o opera rusă. „Teatrele sovietice — remarcă dinsul — au la dispoziție bogate posibilități pentru realizarea montărilor, ceea ce din păcate nu se poate spune despre teatrele suedeze”. Un alt om de teatru suedez, Birger Alm, scria la rîndul său despre principiile sănătoase care stau la baza școlii regizorale sovietice.

Tinerete...

Scrisori

„Sint văduvă și am un fiu în vîrstă de 12 ani” — așa începe scrisoarea semnată simplu — și întotdeauna emoționant — „O mamă”.

Scrisoarea se întinde cu o literă mărunță, pe patru pagini. O anecdotică bogată în care faptele semnificative sînt cu inteligență și sensibilitate selectate; ele alcătuiesc fișa psihologică a unui copil prost crescut... cu cele mai bune intenții — cum se întîmplă de altminteri aproape întotdeauna cînd un părinte își închipuie că dragostea cea mai generoasă poate suplini pînă și rigoarea unei discipline pedagogice.

Este vorba în cazul de față, de un copil interesant, înzestrat cu o sănătate robustă, cu o minte ageră, dar care se cheltuiește, cu predilecție, în căutarea celor mai diverse subterfugii pentru acoperirea unor greșeli, unor fapte urite, adesea, care au toate un obiectiv comun și o sursă comună: apărarea unei mari comodități personale și mai — cu seamă a unui foarte puternic egoism. Copilul e dispus să treacă întotdeauna altuia o sarcină care îi revine lui și să tragă din orice împrejurare micul lui profit. Știe să uzeze și de minciuni și... minciuna e soră bună cu lașitatea.

La școală, profesorii, educatorii, s-au ocupat atent și cu bune mijloace de acest copil. Și vremelnic, au obținut și bune rezultate. Dar de ce numai vremelnic? Răspunsul îl găsim chiar în scrisoare: acasă, copilul primea întotdeauna — din partea unei mătușe foarte iubitoare — o compensație (bani de buzunar, un cadou, un obiect dorit etc.) pentru sancțiunea iuată la școală. Pînă la urmă, băiatului începuse chiar să-i convină să ia cît mai multe note rele la învățătură și la purtare ca să fie cît mai des „consolat”. O socoteală cît se poate de simplă...

Deci, aici nu intră în discuție numai întrebarea — cu ea se și încheie scrisoarea: Ce e de făcut pentru corectarea acestor grave defecte de caracter ale fiului meu? Aici educația trebuie începută cu mătușa și totodată cu mama care nu știu să-și impună cu consecvență autoritatea.

Cu o problemă de educație aproape similară s-a ocupat de curînd revista „Iunosti” care apare la Moscova. Problema face obiectul unei scrisori adresate scriitoarei Lidia Obuhova — cunoscută și apreciată pentru izbucnirile ei lucrări cu teme din viața tineretului sovietic. În cazul expus în scrisoare aflăm că un anume Pavel, elev într-o clasă superioară — a zecea sau a unsprezecea — se pricepea și el foarte bine să invente fel de fel de minciuni care erau totodată și impertinente, pentru a-și „justifica” manifestări îndărătnice, de indisciplină, de lipsă de bunăvoință față de profesori și chiar față de colegi. Ca „eroul” din scrisoarea primită de noi, Pavel fugea de răspundere și nu își făcea un scrupul din a trece vîna sa asupra altuia. După un șir de asemenea fapte care denunțau un caracter îndoielnic, colegii lui Pavel au cerut excluderea acestuia din Comsomol. Bineînțeles pînă să se ajungă la această măsură, atît profesorii cît și tovarășii lui de învățătură s-au străduit cu răbdare să-l facă să înțeleagă că purtarea lui este nevrednică de un comsomolist. Sancțiunea a venit să exprime categoric dezaprobarea întregii clase, față de purtarea lui Pavel — și ea exprima mai ales unitatea unui punct de vedere într-o problemă de educație care este cel al unei etici comuniste.

Nu înseamnă însă că Pavel va rămîne un ostracizat! Dimpotrivă — colegii lui îl vor asista, îl vor ține sub observație, astfel ca Pavel să simtă că nu este părăsit, că dimpotrivă, i se poartă o grijă tovarășească, că este mai departe ajutat să se îndrepte.

Conștiința lui Pavel a fost zguduită cu sancțiunea pe care a primit-o. Rezultatele bune sînt de așteptat.

E lesne de închipuit, însă, ce s-ar întîmpla cu Pavel, „ce progrese” ar face dacă întorcîndu-se acasă o mătușă sau o bunică foarte dragăstoasă — n-ar mai ști cu ce daruri și cu ce oferte de distracție să-l consoleze!

Cînd copilul își găsește în familie un asemenea „aliat” cum îl mai pot ajuta educatorii de la școală?

Sidonia Drăgușanu

A. R. L. U. S.

In lunile de iarnă

În perioada lunilor de iarnă, Consiliul General A.R.L.U.S. a prevăzut organizarea la sate a unor largi acțiuni în scopul popularizării marilor succese dobîndite de agricultura sovietică, a perspectivelor de dezvoltare ale acestora în lumina hotărîrilor Plenarei C.C. al P.C.U.S. din decembrie 1959.

În căminele culturale sătești, în cluburile G.A.S. și S.M.T. și în colțurile roșii din gospodăriile agricole colective ingineri agronomi, zootehnicieni, cadre didactice și studenți ai Institutelor agronomice vor vorbi despre avîntul conținut al agriculturii sovietice, exemplificîndu-și expunerile cu diapozitive, filme documentare etc.

Se vor organiza, de asemenea, întîlniri cu țărani colectivisti care au vizitat colhozuri și sovhozuri sovietice, iar în gospodăriile colective, de stat, S.M.T. și în căminele culturale vor avea loc concursuri „Cine știe cîștigă”, seri de întrebări și răspunsuri și șezători pe tema „Cunoașteți Uniunea Sovietică?”.

În această perioadă, comunele mai mari vor fi vizitate de caravane cinematografice care vor prezenta filme documentare și artistice din viața satului sovietic, precum și expoziții pe teme agricole.

Printre materialele elaborate de Consiliul General A.R.L.U.S. în vederea acestei acțiuni se numără pliantul „Colhozul Ucraina”, fotogazeta „Experiența colhoznicilor sovietici în creșterea animalelor”, expoziția volantă „Mecanizarea agriculturii în U.R.S.S.”, precum și materiale documentare ca „Două planuri septenale în șapte luni”, „Din experiența colhoznicilor regiunii Briansk în creșterea porcilor”, „60.000 tone porumb siloz fără muncă manuală” etc....

București

La manifestările A.R.L.U.S., organizate în cursul lunii decembrie de Consiliul orașenesc București au participat peste 15.000 persoane.

În aula Facultății de științe juridice, la conferința „Poziția guvernului Uniunii Sovietice în problema convocării conferinței la nivel înalt”, ținută de tov. C. Paraschivescu-Bălăceanu, președintele Asociației juriștilor din R.P.R., au participat aproape 1.500 de profesori, studenți, juriști etc.

Și manifestările organizate la Casa de Cultură a raionului „Grivița Roșie” s-au bucurat de o largă asistență. Așa, de pildă, la expunerea „Brigada de muncă comunistă, expresie a atitudinii față de muncă a omului sovietic”, ținută de tov. Gh. Olteanu, muncitor la Uzinele „Grivița Roșie” au participat 700 de tineri muncitori.

Interesante manifestări, care au atras un numeros public au avut loc în decembrie și la clubul „Grivița Roșie”, unde prof. Căliman Adam, președintele Consiliului raional A.R.L.U.S. a vorbit despre „Cea mai scurtă zi și săptămîna de lucru din lume” și la Casa de cultură armeană unde tov. Tudor Gheorghe, ziarist, și-a împărtășit impresiile de călătorie din Uniunea Sovietică.

Timișoara

Unul din locurile preferate de oamenii muncii din orașul Timișoara este Casa prieteniei romino-sovietice.

Aici au loc, săptămînal, conferințe și simpozioane, prezentări de filme, precum și manifestări literare și muzicale care atrag o numeroasă asistență.

Iată și cîteva din manifestările organizate în ultimul timp: un concurs „Cine știe cîștigă” pe tema „Zilele Revoluției”, la care au participat studenții de la institutele Politehnic, Agronomic, Pedagogic și de la Facultatea de medicină din localitate; simpozionul „Realizările Uniunii Sovietice în domeniul electronicii, automatizării mașinilor-unelte și în domeniul maselor plastice” la care au luat cuvîntul ing. Toma Dordea, decanul Facultății electrotehnice și alți membri ai corpului universitar local și montajul literar-muzical „A. S. Pușkin în muzică”, la care și-au dat concursul soliști și actori ai Operei și Teatrului de Stat, precum și membri ai Uniunii Scriitorilor, filiala Timișoara.

Galați

În regiunea Galați, de un larg interes se bucură și manifestările A.R.L.U.S. organizate pentru elevii școlilor medii și părinții acestora.

Astfel, la Casa pionierilor din Galați a avut loc recent o consfătuire cu părinții copiilor de vîrstă școlară din oraș, cu care prilej s-a ținut conferința „Unele probleme ale reorganizării învățămîntului în U.R.S.S.”

De succes s-au bucurat și manifestările intitulate „Plimbări pe harta U.R.S.S.” organizate în școlile medii din oraș și regiune, la care au participat aproape 2.400 de elevi. De asemenea întîlnirea organizată între activiștii statului popular raional și tovarășul Sîtecu Alecu, directorul teatrului muzical din localitate, întors dintr-o recentă călătorie în U.R.S.S.

Am ajuns. Asta e Bîrlogul tigrilor — m-a anunțat șoferul oprind mașina.

În fața noastră se întindea o mare de nisip ușor vălurată, care cobora în trepte mici spre albia riului Vahsa. În colo creșteau gigantice ierburile subtropicale. Moșuride zbur-

lite ale trestii înalte de 5-6 metri, caracteristice acestor locuri, dominau peisajul.

Nu m-aș muta aici pentru nimic în lume — se scutura șoferul, privind spre mica așezare ghemuită într-un colț al pustiului. — Vara-i o căldură ră că nu poți respira, fo-

BÎRLOGUL

iesc țînțarii, șerpui, scorpioni, iarna e frig și pluctisitor, oameni pușini, urlă șacalii... Brrr...

Intr-adevăr, la prima vedere Bîrlogul tigrilor n-avea de ce să-ți placă.

Dar cînd m-am apucat să împărtășesc părerea acesteia zoologilor care lucrează aici, ei m-au privit compătimitor.

Cum puleți spune că Bîrlogul e pluctisitor? Avem păsări. Uitați-vă aici țernează specii foarte interesante de păsări? — exclamă unul dintre colaboratori, Potapov.

Dar rozătoarele! — adăugă V. Stalmakova. — Avem aici rozătoare deosebit de interesante.

Dar cerbii! — interveni M. Guleaeva. — Încă n-ai văzut cerbii...

Dar șerpii! — tună cu o voce de bas S. Said-Aliev. — Aici cresc șerpui cei mai veninoși.

Aveau dreptate; mă înșelaseam. Bîrlogul tigrilor nu era de fel un loc pluctisitor. M-am convins de asta seara, deîndată ce

Poșta redacției

GHEORGHE BORȘ — BRAD — Pentru adresa care vă interesează urmăriți rubrica noastră „Vor să corespundeze”. Vă puteți adresa și revistei „Tineretul lumii” — București Piața Științei nr. 1, rugînd să transmiteți adresa dv. spre publicare în ediția în limba rusă a acestei reviste.

JULIETTA ANDREESCU — FAGARAȘ — 1) Vedeti răspunsul de mai sus, 2) Eve Kivi lucrează la Teatrul de dramă din Tallin, R.S.S. Estonă; Ariadnei Șenghelaia scrieți-i la studiourile „Mosfilm” — Moscova; Margaretei Butuc Codrescu la Teatrul Armatei, b-dul Magheru nr. 20 — București, Lilianei Țicău la Teatrul Tineretului, str. Bălăceanu nr. 2, raionul T. Vladimirescu — București.

TEODOR SARAC — ORADEA — Articolul dv. cuprinde multe date despre locurile vizitate, dar despre aceste locuri s-a scris mult pînă acum.

VASILE NEAMȚU — CARANSEBEȘ — Am sesizat consiliul regional A.R.L.U.S. Timișoara cele relatate de dv. Sperăm că în curînd veți putea urma cursul care vă interesează.

MAGDA BICER — RĂDAUȚI — 1) Ne puteți trimite scrisoarea pentru a o traduce și expedia lui V. Tihonov. 2) Scrieți-ne ce fotografii vă interesează și în limita posibilităților vă vom satisface cererea.

GH. SCHWATZ — LUGOJ — Dramaturgului A. Salinski scrieți-i la „Soiuz sovetskikh pisatelei” ulița Vorovskovo nr. 52, Moscova. În ceea ce privește revista în limba engleză, vă recomandăm „Moscow News”, pe care o găsiți la magazinele speciale de difuzare a presei.

ECATERINA ȚUMANI — ORADEA — 1) Scrisoarea dv. a fost expediată actriței la Aregina. Nu v-a răspuns pînă acum pentru că probabil primește multe scrisori nu poate răspunde așa de curînd fiecăreia. Mai așteptați. 2) Sofia lui Serghei Bondarciuk este Irina Skobjeva. Natașa este fetița lui rezultată din prima căsătorie (cu Irina Makarova).

ne-am pregătit pentru somn pe verandă, în sacul de dormit. Urletul șacalilor se auzea din toate părțile. Abia am apucat să ațipim, că șacalii au sărit pe masa care era pe verandă și au dat iama prin farfurii. — Ajuristii! — bombăni Potapov ieșind din sac și apropiindu-se de masă. — Ia uite, au umplut tot peștele! — Dă-l încolo de pește — l-am liniștit eu. Bine că nu i-a venit vreunui tigrului ideea să ne umfle pe noi. — Asta nu-i cu puțință — răspunde Potapov. — Ultima dată am văzut urme de tigr și i-am auzit glasul în anul 1953. Dar și acela se vede că era „în trecere”, rătăcit de prin Afganistan. Nu i-o fi plăcut aici și s-a întors. — Mi se pare nefiresc lucru ca în Bîrlogul tigrilor să nu fie tigri. Se spune că între 1930—1940 mai erau încă cu duiumul Directorul dv. tov. Iogalev mi-a povestit că în anii aceia stătea odată în ușa

Pentru ca să rămănem tineri...

Mitul nemuririi s-a spulberat de mult. Dacă strămoșii noștri dăci chefului strășnic la înmormintare convinși fiind că mortul se duce să-și continue viața alături de Zamolxes, urmașii lor știu că orice organism viu trece prin prefaceri necontenite, că bătrânețea și moartea sint etape firești, inevitabile.

Totuși bătrânețea fiziologică, firească, trebuie deosebită de cea prematură. Bătrânețea prematură — a arătat savantul rus I. I. Mecinikov — este o boală care poate fi prevenită. Și cum anume?

Supraincercarea sistemului nervos central are un rol hotăritor în procesul de îmbătrânire prematură a organismului. S-a observat de mult că oboseala, tristețea, spaima, plictiseala scurtează viața și că, dimpotrivă, veselia, încrederea în forțele proprii, buna dispoziție, risul, muzica, prelungesc tinerețea.

S-a mai observat că pentru toți oamenii și în special pentru cei care fac o muncă intelectuală sau o muncă fizică monotonă, sedentară, gimnastica este cel se poate de folositoare. Ea pune în mișcare întregul organism, îmbunătățește procesul de respirație, circulația sângelui, întărește mușchii, oasele, articulațiile, sistemul nervos.

Aerul curat, mersul pe jos liniștit, fără grabă, cel puțin o oră pe zi, alternanța muncii fizice cu cea intelectuală contribuie de asemenea la întretin-

rea stării normale a organismului.

Somnul are o importanță hotăritoare. Este foarte indicat să se doarmă într-o cameră bine aerisită, cu temperatură moderată. Pentru adulți se recomandă 7-8 ore de somn. Culcatul tirziu și sculatul tirziu sint dăunătoare organismului. Este mult mai sănătos să vă culcați la ora 10-11 seara și să vă sculați la 7-8 dimineața.

Alimentația joacă un rol de seamă în prevenirea bătrâneții premature. Orele de masă trebuie să fie respectate, meniul

trebuie să fie variat și să cuprindă de preferință lichide la felul întâi. Este contraindicat să mincați repede, să citiți sau să discutați în timpul mesei. Pentru ca alimentația să fie completă, ea trebuie să cuprindă — în afară de albumine, grăsimi și hidrați de carbon — săruri minerale și vitamine. Mincați cit mai multe legume și fructe, piine neagră, miere, brinză de vaci!

În sfârșit, evitați alcoolul și nicotina și rezultatele nu vor întârzia să se arate.

Razele televizorului dăunează sănătății?

Cîteva instituții științifice sovietice în frunte cu Academia de Științe Medicale a U.R.S.S. au întreprins cercetări în acest domeniu și au stabilit că televizoarele moderne sint absolut inofensive pentru sănătatea omului. Starea de oboseală pe care o resimt totuși unii telespectatori este provocată nu de televizor în sine, ci de vizionarea prea îndelungată a emisiunilor.

Mulți telespectatori se pling că le obosesc ochii. Faptul acesta se datorează încordării excesive a privirii. De aceea este foarte bine să se regleze des imaginea, pentru ca ea să fie cit mai bine fixată. De aseme-

nea este recomandabil ca emisiunile să nu fie vizionate într-o cameră completămente întunecoasă; un bec mic nu numai că nu strică imaginea, dar scutește ochiul de încordare prea mare.

Mulți părinți le îngăduie copiilor să vizioneze o emisiune în întregime, de la început pînă la sfârșit. Procedul este greșit. Copiii obosesc, se culcă tirziu. Emisiunile speciale sint suficiente, programul copiilor nu trebuie încărcat în mod inutil. De asemenea observați-i cum stau pe scaun, în timpul emisiunii. Corpul trebuie să stea drept, distanța de televizor să fie de cel puțin doi metri.

IN CURIND PE ECRANELE CAPITALEI

O NOUA REALIZARE A STUDIULUI CINEMATOGRAFIC "BUCUREȘTI"

Secretul cifrului

cu EMANOIL PETRUȚ
GEO MAICAN
MIHAI MEREUȚA
SANDU RADULESCU
ANGELA CHIUARU
STAMATE POPESCU
GEORGE MARUȚA
CHIRIL ECONOMU

Scenariul: DUMITRU CARABĂȚ, TEODOR CONSTANTIN

Regia: LUCIAN BRATU
Imaginea: CONSTANTIN

CIUBOTARU
Muzica: SERGIU SARCHIZOV

Decoruri: ȘTEFAN MARIȚAN

TIGRILOR

barăci și un tigrul a trecut la cițiva pași de el.
— Da — spuse trist Potapov. — Erau ultimii tigri.

Dimineața am plecat „la vânătoare” cu o motocicletă cu ataș. Drumul era îngrozitor. La drept vorbind nici nu putea fi numit drum; erau doar urmele motocicletelor lui Potapov, prietena nedespărțită a cercetătorului, cu care acesta își vizitează pășunile. Din păcate, acum, iarna, numărul lor se împușinase simțitor.

Am început „vânătoarea” de bițlani albi cu o armă neobișnuită — un aparat fotografic de o construcție specială, cu un obiectiv foarte puternic.

În rezervația naturală Birlogul tigrilor trăiesc mistreți și cerbi, lupi și șacali, o sumedenie de păsări interesante. Poți vedea aici rațe sălbătice și lebede, iar pe stînci și pe copaci mai scunzi — ciubuni de condori și de vulpi.

Deodată am observat pe

malul celălalt al unui lac destul de mare, cam la un kilometru de locul unde ne aflam noi, doi bițlani. Înaintau tănțoși și fără grabă. Am înconjurat fără zăbavă lacul și am încercat să ne apropiem de ei la adăpostul copacilor. Dar bițlanii tot ne-au observat și-au desfăcut aripile largi și au zburat pe malul celălalt. N-am apucat să-i fotografiam în zbor, în schimb i-am prins cînd se lăsau pe pămînt. Cu toate că erau la aproape un kilometru depărtare, vizibilitatea era perfectă.

Apoi ne-am chinuit toată ziua — fără succes — să „vînam” în același fel cerbi. Cu tot obiectivul puternic al aparatului n-am reușit niciodată să ne apropiem atît cît trebuie pentru o „împușcătură” bună.

Seara am poposit într-o căsuță retrasă unde lucrează un grup de zoologi. Printre ei — candidata în științe biologice V. A. Stalmakova, specialistă în rozătoare.

— Viktoria Alexeevna, cum se numesc animalele astea drăguțe? — am întrebat-o eu.

— Sint soarecii de puștiu. Le prieste nisipul.

— Și de ce îi chinuți?

— Eu? Ei mă chinuie pe mine.

— Cum așa?

— Fiindcă nu vor să spună de unde iau apa.

— Nu înțeleg.

— Șoarecii aceștia și alte rozătoare, locuitori ai nisipurilor fierbinți, nu beau apă de loc în timpul căldurilor, în schimb consumă mult mai multă apă decît primesc.

— Cum e posibil acest lucru?

— Înseamnă că își „prelucrează” singuri apa din hrană.

— Cum pot să transforme iarbă uscată în apă? Vorbii serios?

— Foarte serios. Cu ajutorul acestor globuri de sticlă vrem să stabilim cîtă apă își „fabrică”. Ii închidem aici și le dăm oxigen cit au nevoie, și

nînd însă seama de puterea lor de absorbție.

Între timp în laborator a intrat Sașar Alievici Said-Aliev. Ducea o ladă mare acoperită cu o plasă.

— Ce aveți aici?

— Șerpi.

M-am apropiat de ladă fără prea mult entuziasm. Înăuntru erau cîțiva șerpi. Se încolăcisăra așa de simetric și păreau atît de blajini, încît nici nu-mi venea să cred că mușcătură lor e mortală. L-am privit pe Said-Aliev. Înțelegîndu-mi gîndul cercetătorul mi-a răspuns:

— E destul de periculos. Mai greu e însă cu cobrele...

— Înseamnă că ești tot timpul în primejdie.

— Ei, aș... protestă Said-Aliev. — Totu-i să lucrezi cu multă băgare de seamă.

Și a început să-mi povestească cum se vînează șerpii. Cu un băț care are doi dinți de juncă la vîrf prinzi gîtul șarpelui și-l apeși în nisip. Apoi îl apuci cu o pensă lungă și îl viți în sac.

— Și nu fug?

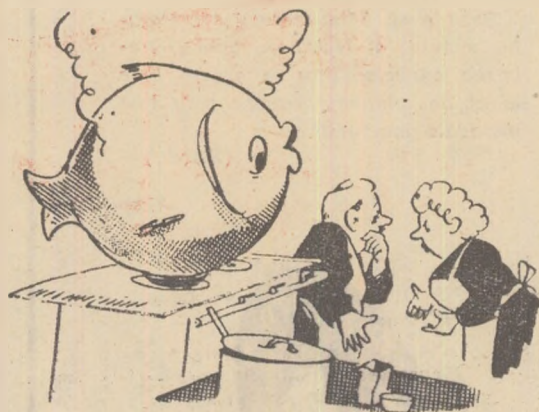
— Se mai întâmplă uneori. Odată am văzut o cobră și cum n-aveam sac,

umor + UMOR

Mai vrea unele lămuriri...

desen de V. Cernikov

— Iar ai incurcat-o! De cîte ori să-ți spun că piperul trebuie pus în pește și drojdia în aluat?

desen de M. Ușat

Birjă

desen de S. Kuzmin

am împrumutat unul de la niște entomologi care lucrează în apropiere. Dar am făcut greșeala să nu-l controlez. Sacul era rupt și cobra a fugit. A trebuit să-o prind a doua oară. Din fericire cobrele încep să sișie cînd te apropii de ele. Alți șerpi lucrează pe tăcute.

— Înseamnă, Sașar Alievici, că îți expui viața în băiatul o cobră. Firește, toți s-au speriat, numai băiatul a fost fericit. S-a dus întins la cobră și a prins-o de cap. Apoi a dus-o la Tașkent și a predat-o profesorului. După întâmplarea asta s-a discutat mult cum să se procedeze cu băiatul. Unii susțineau că este o faptă eroică, care trebuie răsplătită. Alții, dimpotrivă, cereau ca băiatul să fie pedepsit, fiindcă altfel toți copiii din Tașkent s-ar apuca să prindă șerpi, primejdindu-și viața.

Said-Aliev zîmbi stîngerit.

— N-aveți dreptate. Cîneva trebuie să recolteze venitul de șerpi. În doze mari e periculos, dar în doze mici s-a dovedit un medicament foarte eficient. De altfel găsesc că e deosebit de interesant să lucrezi cu șerpi.

— Dar trebuie să fii foarte atent. Știi că profesorul Pestinski a murit dintr-o mușcătură de șarpe. Pestinski, care se ocupa de șerpi în cadrul grădinii zoologice din Tașkent, s-a împrietinit cu un băiețel care făcea parte dintr-un cerc al tinerilor naturaliști. Băiatul îl ajuta cu devotament dar n-avea voie să se apropie

de șerpi. Odată a plecat cu părinții la Termez. Acolo a văzut o cobră. Firește, toți s-au speriat, numai băiatul a fost fericit. S-a dus întins la cobră și a prins-o de cap. Apoi a dus-o la Tașkent și a predat-o profesorului. După întâmplarea asta s-a discutat mult cum să se procedeze cu băiatul. Unii susțineau că este o faptă eroică, care trebuie răsplătită. Alții, dimpotrivă, cereau ca băiatul să fie pedepsit, fiindcă altfel toți copiii din Tașkent s-ar apuca să prindă șerpi, primejdindu-și viața.

— Cînd am ajuns la masă, șoferul m-a întîmpinat somnoros și îndăspus.

— Ei? — m-a întrebă el, v-a plăcut? Nu-i așa că-i plictisitor? Poți să mori de urît în birlogul ăsta blestemat.

prof.
Kirill Staniukovici

O fantomă care reapare

Opinia publică din întreaga lume urmărește cu mînie și indignare sănavolnicile săvîrșite de huliganii fasciști în Germania occidentală. Lepădîndu-și măști-le, huliganii SS ies la lumină din curburile tînuite sub aripa vulturului de la Bonn. Ei zugrăvesc zvastici pe sinagogi, organizează procesiuni cu torțe aprinse, trimit scrisori de amenințare membrilor parlamentului. În același timp ridică capul și acoliții SS din Anglia, Italia, Danemarca, Franța, Belgia, Australia.

Ce atitudine au adoptat cei de la Bonn față de aceste manifestări? La început au avut aerul că sînt surprinși de cele întimplite. Dezordni provocate de tasciști? Da de unde încercau persoanele oficiale ca Dufhues, ministrul Afacerilor Interne din landul Renania de nord-Westfalia, membru în partidul lui Adenauer, să liniștească opinia publică. Nu e vorba decît de o „mină de nebuni” care nu prezintă „nici un pericol”.

Dacă e să dăm crezare secretarului general al N.A.T.O., Spaak, trebuie să participăm la acest bloc merg de minune; aliații n-au fost niciodată mai uniți.

(Ziarele)

Uniți în jurul idealului atomic...

desen de I. Kerșin

Dar această versiune s-a dovedit atît de șubredă încît s-a spulberat la primul contact cu realitatea.

Tentativa de a face pe inocenții nereușindu-le, cei de la Bonn au hotărît să tragă toloase din această afacere și au recurs la procedeele lor obișnuite. Pentru aceasta ei au recurs la o rețetă scoasă din arsenalul ziarului „Völkischer Beobachter”: cu cît minciuna e mai mare cu atît e mai eficace. Într-o convorbire cu un corespondent al ziarului parizian „Le Figaro”, același Dufhues a lăsat să se înțeleagă că firele provocărilor naziste duc... în Republica Democrată Germană. Într-un interviu acordat ziarului „Daily Mail”, Schröder, ministrul Afacerilor Interne de la Bonn, a repetat același lucru. El nu s-a sîrit chiar să insinueze că aceste provocări ar fi dirijate dintr-un „centru comunist”.

Dar minciuna, fie ea cît de mare, are picioare scurte, și cu ele nu poți ajunge departe cu atît mai puțin în Republica Democrată Germană sau în oricare altă țară socialistă. Mai trebuie avut în vedere că opinia publică are memorie bună. Ea își amintește foarte bine că în clipa cînd flăcările Reichstagului anunșau întregii lumi orgiile fascismului din Germania, Goering lansase lozincă: „Reichstagul a fost incendiat de comunisti, de aceea ucideti-i pe comunisti”.

Popoarele au trebuit să ducă o luptă îndelungată împotriva fascismului și să dea nenumărate jertfe pînă cînd Goering s-a recunoască în fața tribunalului internațional de la Nürnberg: Da, eu sînt cel care a incendiat Reichstagul”. Și dacă astăzi unele ziare occidentale printre care „Le Figaro” și „New York Herald Tribune” ajută politicienilor de la Bonn să reinvie o veche minciună, ele ar trebui să aibă în vedere că se apucă de un lucru dinainte sortit eșecului. Cu marfa putredă a „primejdiei comuniste” nu poți face business!

Provocările naziste din Germania occidentală nu sînt cîștig de puțin „uneltiri ale Răsăritului”, ci rezultatele palpabile ale politicii nechibzute și primejdioase promovată după război sub oblăduirea Washingtonului și a aliaților săi. Atitudinea autorităților de la Bonn față de autorii acestor provocări constituie încă o dovadă în acest sens. Ignorînd cerințele opiniei publice din Republica Federală și din alte țări, cancelarul Adenauer și ministrul său Schröder n-au întreprins nimic pentru a trage la răspundere pe organizații provocărilor. După cum scrie ziarul „Neue Rhein Zeitung”

sînt socotite „insuficiente” chiar și dovezile pentru interzicerea „partidului imperial german”, cu caracter nel fascist, deși „participarea lui activă la evenimentele din ultimul timp a fost pe deplin dovedită”. La Bonn nu se suflă nici o vorbă nici despre interzicerea a numeroase altor organizații de acest soi — „Căștile de otel”, „Uniunile soldățești” etc. — care în ultima vreme au apărut în Germania occidentală ca ciupercile după ploate.

Dar ar fi și ridicol să ne așteptăm la acest lucru! De ce să se teamă huliganii fasciști că ar putea fi pedepsiți de guvern cînd protectorii lor se află instalați în fotolii ministeriale? Pogromiștii pot acționa nepedepsiți căci din guvernul lui Adenauer face parte un Oberländer, care a condus personal pogromurile săvîrșite în Polonia și în vestul Ucrainei. Noii huliganii pot ieși din ascunzătorii lor deoarece postul de ministru de Interne la Bonn este deținut de Schröder, vechi membru al detașamentelor de asalt hitleriste.

Unii oameni politici din Occident vor să dea impresia că evenimentele din R.F.G. i-ar fi luat prin surprindere. Dar aceste manifestări nu sînt nici neașteptate și nici întîmplătoare; ele nu sînt decît roadele amare ale semînțelor semănate de puterile occidentale înseși. Ele sînt rezultatul refuzului de a extirpa rămășițele fascismului și militarismului din Germania occidentală. Cu totul alta este politica celuilalt stat german — Republica Democrată Germană, care a rupt definitiv cu trecutul și pășește cu încredere pe calea democrației și socialismului.

„Vinovat este Occidentul — scrie săptămînalul englez „New Statesman” — care a contribuit intens la înarmarea Bundeswehr-ului. Promovînd politica războiului rece, guvernele occidentale au forțat reinarmarea Germaniei occidentale, iar acum guvernele englez, francez și american se întrec care mai de care să livreze Germaniei occidentale armamentul cel mai modern, inclusiv rachete cu încărcătură nucleară”.

Provocările fasciste din R.F.G. sînt o nouă dovadă a consecințelor grave pe care le poate avea această politică nechibzută. Astăzi huliganii SS și acoliții lor din celelalte țări occidentale mîzgălesc zvastici pe ziduri. Mîine aceiași huliganii, echipați cu rachete cu încărcătură nucleară, vor încerca să supună zvasticii întreaga Europă. Atunci va fi prea tîrziu pentru a mai putea regreta greșelile politice. Atunci va fi absurdă consolarea că naziștii știu să mărșăluiească doar într-o singură direcție: spre răsărit. Experiența trecutului ne învață că în asemenea cazuri nu salvează nici „obligațiile asumate de aliați”, inclusiv zăgazu de hirtie al acordurilor de la Paris, în dosul cărui a unii oameni mîrginiți din țările situate la vest de Rin sperau, pînă nu de mult, să găsească adăpost.

„O fantomă care reapare”, așa califică unii comentatori provocările săvîrșite de naziști în Germania occidentală și în alte cîteva țări. E o fantomă sinistă. Încă nu e prea tîrziu ca ea să fie aruncată în împărăția întinericului de unde nu există întoarcere. Cu cît mai repede se va face acest lucru cu atît va fi mai bine. Este inadmisibil ca călăii de ieri ai Europei să devină azi groparii speranțelor popoarelor într-o pace tracică.

N. Polianov

Iarăși Schlamm...

William Schlamm, (noroii în limba germană — N. T.) al cărui nume se potrivește de minune cu suhetul său este o veche cunoștință a noastră. El a devenit cunoscut cititorului sovietic ca autor al unei cărți cunoscută despre Uniunea Sovietică, „Lucrarea” lui Schlamm a stîrnit indignarea opiniei publice din Germania occidentală. Revista „Stern”, care și-a oferit coloanele pentru discutarea cărții lui Schlamm, s-a văzut nevoită să publice păreri negative ale cititorilor.

Am folosit cuvintele „s-a văzut nevoită să publice” deoarece simpatitiile revistei „Stern” sînt în mod vădit de partea lui Schlamm. Recent, revista și-a dus din nou la dispoziție paginile pentru exercițiile acestui maestru al „războiului rece”.

Dar, să vedem despre ce e vorba. William Schlamm s-a apucat să scrie în fața cititorilor un eseu orăștesc în Mînster, o cuvîntare în

care incita la război, la eliberarea „teritoriului din răsărit”. Oratorul a ajuns chiar să susțină că, dacă va fi necesar, „ar merita să fie sacrificat în acest scop vietile a 700 de milioane de oameni”. Intrunirea a fost organizată la propunerea curatorului „Germania indivizibilă” și n-a întîmpinat nici o obiecție din partea autorităților vest-germane. Acestea au lăsat, bineînțeles, fără răspuns și interpelarea făcută de Ernst Gunther Hertzberg, membru în landtagul landului Renania de nord — Westfalia în legătură cu faptul că guvernul consideră cuvîntările lui Schlamm compatibile cu articolul 26 din Constituția vest-germană. „Acțiunile care urmăresc tulburarea conștiinței pașnice între popoare — prevede acest articol — și care, în deosebi, întindem la război agresiv, contravin constituției, fiind susceptibile de pedeapsă”.

Dar, cum era și de așteptat, glasul acestui german cinstit „a răsunat în pustiu”. căci Schlamm n-a fost pedepsit. Fiindcă în Germania occidentală sînt persecutați doar lupătorii pentru pace!

Așa se face că Schlamm își continuă netulburat activitatea... Într-un amplu articol intitulat „Înălțime în ceață”, publicat în susamintita revistă, W. Schlamm chema la subminarea conferinței la nivel înalt între Răsărit și Apus, luînd astfel în deridere voința popoarelor, năzuințele a milioane de oameni. „Popoarele din occident — scrie Schlamm — sînt cuprinse din nou de un acces al celei boli cronice care la anumite intervale atacă sistemul nervos internațional și care este cunoscut sub numele de febra tratativelor. Din timp în timp, asemenea unei cumplite dureri de dinți, ne cuprind soeranza că răul care există în lume poate fi lichidat

dacă oamenii de stat se vor întîlni „față în față”, la masa verde...”.

La sfîrșitul articolului Schlamm ajunge chiar să scrie fără ocol: „Consider că ea (e vorba de întîlnirea șefilor de guvern ai marilor puteri — N.R.) este necesară Occidentului cum ti e necesară chelului tichia de mîrgăritar. Sînt convins, că drumul spre „nuvel înalt” trebuie bătut... Înălțimile sînt învăluite acum în ceață, așa că trebuie să le ocolim. Dacă binecunoscuta fermitate a nemților va face drumul spre „înălțimi” inaccesibil, în ultimă instanță, Occidentul nu va avea decît să fie recunoscător Germaniei”.

Din păcate, domnule Schlamm, așteptările dumitale nu s-au realizat. Milioane de germani, și alături de ei, sute de milioane de oameni din întreaga lume sînt în puternic dezastru în fața ideii tratativelor la nivel înalt.

A. Belskaia

Problema problemelor

Pe nesimțite s-au scurs primele 10 zile din noul an. Lumea nici nu s-a deprins încă bine cu anul 1960; vorbind despre viitor, popoarele fac deseori referiri la anul care s-a scurs. Comentatorii de politică externă subliniază că anul 1959 a intrat în istorie ca un an de cotitură în slăbirea încordărilor existente în relațiile dintre Răsărit și Apus. În legătură cu aceasta se acordă un loc principal planului sovietic de dezarmare generală și totală, pe care noul an îl moștenește de la anul 1959.

Speranțele pe care acest plan de dezarmare generală și totală le-a sădit în inimile popoarelor au fost întărite încă o dată prin răspunsurile date recent de N. S. Hrușciov la întrebările directorului ziarului argentinian „Clarín”. Conducătorul guvernului sovietic s-a oprit amănunțit asupra problemei dezarmării, exprimîndu-și dorința ca guvernele tuturor statelor să manifeste înțelegerea cuvenită și realism în abordarea soluționării problemei care preocupă toate popoarele.

Așadar, încă din primele zile ale noului an, Uniunea Sovietică s-a preocupat de căutarea unor căi și mijloace pentru soluționarea radicală a problemei dezarmării.

Această problemă a depășit de mult cadrul problemelor diplomatice obișnuite, devenind în prezent o problemă care interesează vital sute de milioane de oameni din toate țările lumii. Nu e întîmplător că în această situație chiar și cercurile fătîș reacționare din Occident îndrăznesc din ce în ce mai rar să se pronunțe împotriva politicii promovate de Uniunea Sovietică pentru dezarmarea generală și totală.

Totodată, primele zile ale noului an au arătat și mai limpede cine proptește șubrezitul zid de gheață al neîncrederii între state. De pe acum eforturile anumitor cercuri din Occident urmăresc să răpească anului 1960 orice perspective în domeniul dezarmării.

Dar vremurile s-au schimbat. În presa americană apar tot mai des raționamente destul de lucide despre necesitatea ca Occidentul să ajungă la o înțelegere cu Uniunea Sovietică în toate problemele dezarmării. Semnificative sînt în acest sens ecourile apărute în presa americană pe marginea mesajului prezentat recent în Congresul S.U.A. de președintele Eisenhower „Despre starea Uniunii”. În acest mesaj, președintele S.U.A. a abordat o sferă foarte largă de probleme interne și internaționale. Nici problema dezarmării nu a fost trecută cu vederea. Dar alături de asigurările că S.U.A. sînt gata să caute căi pentru a se ajunge la o pace echitabilă, în mesaj se afirmă totodată că S.U.A. își pot alinge țelurile lor externe „numai de pe poziții de forță întemeiate pe o bază largă”.

După cum subliniază presa americană, mesajul prezidențial nu cuprinde nici un plan concret în domeniul dezarmării sau alte măsuri constructive care după părerea cercurilor guvernante din S.U.A. ar putea duce la pacea echitabilă despre care e vorba în același mesaj. Căci nu poziția de forță — respinsă de întregul mers al dezvoltării evenimentelor internaționale — va servi ca bază pentru o pace echitabilă, deoarece pînă acum ea a servit doar la ațîțarea „războiului rece”. Năzuința spre pace a S.U.A., despre care se vorbește în mesaj — scrie ziarul „New York Post”, este diminuată de faptul că este „susținut refuzul nostru unilateral de interzicere a experiențelor nucleare”.

Aceste comentarii dovedesc că și în S.U.A. opinia publică dorește ca conducătorii guvernului să prezinte un program concret în problemele dezarmării, ale întăririi păcii. În prezent, nimeni nu poate ocoli aceste probleme fără ca să-și sacrifice prestigiul politic. Acesta este un imperativ al timpului nostru.

N. Hohlov